

BARAVIKU BUMS

Kuldīgas pārtikas tirgū sēņu gardēži pie Ķinas Didžus varēja iegādāties baravikas, apšu un citas bekas. Raža savākta vienā dienā, lasot divatā. Tā meklēta visvisādās vietās Rendas mežos, Maņģenē un Saldus pusē. Sēnes Ķ.Didžus tirgojusi jau visu mēnesi, bet šī būšot pēdējā reize, kad no viņas varēs nopirkt baravikas.

„Kurzemē it īpaši, bet arī visā Latvijā šobrīd ir ļoti daudz baraviku,” saka Latvijas Dabas muzeja botānikas nodaļas vadītāja un mikoloģe Inita Dāniele.

„Tās augs, kamēr laiks būs mitrs un silts. Kad sāksies salnas, tās pazudīs,” saka speciāliste. Baravikas parasti vienu gadu esot, nākamajā ne, bet bijuši tādi periodi, kad tās ir trīs gadus pēc kārtas. Tas nav paredzami, un noteikta cikliskuma

neesot. Baravikas gan drīz vairs nebūšot, bet ir citas – ziemas – sēnes, pēc kurām uz mežu var doties arī vēlāk: „Gailenes decembrī varētu būt diezgan vecas – tās mēdz ilgi izskatīties labi. Bet diezgan daudz sēņu ziemā aug: austeru sānauses, samtainās ziemenes jeb ziemas celmenes un citas.”

Iveta Grīniņa
Lailas Liepiņas foto

Dzīve pansionātā.
Mazās pensijas.

→ 6.-7. lpp.

“Ja cilvēks ar radio pavada visu dienu, tad lai viņam ir sajūta, ka ar viņu kopā kāds ir,”

saka Kurzemes Radio reklāmas un mārketinga daļas vadītāja **Evija Kleinberga.**

→ 10. lpp.

- Kā pelčeniņš Jānis Ēķis aizrāvēs ar senlietām,
 - kā atpūšas pagasta seniori,
 - kā pamazām tiek remontēta pils.
- 5. lpp.

Zog labus velosipēdus.

No policijas ziņām.

→ 3. lpp.

Skrundā visi gaida bērnudārza Liepziediņš rekonstrukcijas beigas.

Līdz ar paplašināšanos un 2. stāva izbūvi tur varēs uzņemt bērnus jau no pusotra gada.

→ 8. lpp.

Pirmdien, 7. oktobrī:

- Skolotāju diena skolās.
- 1905. gada ielas stāsti.
- Dzīve laukos vecam un vienam.
- Zane Jančevska pēta Ēdoles kultūrvēsturi.

REDZĒJUMS

Cilvēcība pāri profesionalitātei

Jolanta Hercenberga,
63350565,
jolantah99@gmail.com

Oktobrī pasaulē ir dažādas svinamās dienas: smaida, olu, putras, pasta, garīgās veselības, lauku sieviešu, baltā spieķa, kosmosa, pārtikas u.c. Arī Starptautiskā skolotāju diena. Šķiet, ka esam pārlieku aizrāvušies un kalendārā savu datumu atvēlējuši teju vai katrai parādībai. Kas par daudz, tas par skādi. Bet par Skolotāju dienu to nevar teikt.

„Radīt otrā pozitīvas emocijas ir arī viņu motivēt likt lietā visaugstāko potenciālu. Dot no sevis vislabāko iespējamo.”

Tā ir viena no tām dienām, kas svinamas pa īstam, jo šī tradīcija pie mums iesakņojusies ar tik stiprām saknēm, ka bez tās sabiedrībā nekādi. Skolotāju dienas pirmsākumi meklējami 1994. gadā, kad UNESCO aicināja to ieviest tāpēc, lai visā pasaulē sveiktu pedagogus un atgādinātu par šīs profesijas nozīmi labas izglītības un līdz ar to labas nākotnes sabiedrības veidošanā.

Katrs paldies rada pozitīvas emocijas. Radīt otrā pozitīvas emocijas ir arī viņu motivēt likt lietā visaugstāko potenciālu. Dot no sevis vislabāko iespējamo. Ir zinātniski pierādīts, ka ar mīlumu un labestību audzēti

augi ir daudz veselīgāki par tiem sugas brāļiem, kas atstāti novārtā. Tāpat pētījumi liecina, ka govīm izslaukums lielāks, ja ir droša, ērta vide, tāda, kurā lopiņi jūtas labi. Kūftis tiekot pat mūzika atskaņota, lai vairātu labsajūtu.

Kā diez ir ar cilvēk bērnu? Tas ir ļoti, ļoti nozīmīgi. Katrai situācijai neuzrakstīsi likumu, kā skolotājam rīkoties. Jābūt jušanai, saprašanai. Skolā jāstrādā tādiem cilvēkiem, kuriem pāri profesionālajai meistarībai klājas cilvēcība.

Esmu laimīga, ka man daudzas tādas skolotājas bijušas. Ne vienmēr gājis gludi. Atmiņā palicis tas, kā vienas skolotājas rokās bija nonākusi mana auss līpiņa, un tā tika raustīta dažādos virzienos. Bet ne ar ļaunumu to atceros. Kāpēc? Jo biju pārliecināta, ka es skolotājai patīku – viņas acīs esmu laba, tikai mana uzvedība tajā brīdī viņai nepatīk. Mana uzvedība bija tāda, ko mūsdienās sauc par hiperaktīvu. Skolas rīta līnijā lēkāju uz vienas kājas, knosījos, bakstīju citus, ķīķināju. Skolotāja mēģināja manu pārlieku kustēšanos piebremzēt. Pareizi? Neparēzi? Kas to lai zina. Tas, ka ar klusu pasacīšanu nebūtu bijis gana, mums abām toreiz bija skaidrs.

Svarīgākais, ko tajā mirklī sapratu: man jānomierinās, bet skolotāja nav nikna, un es neesmu slikta. Nenosodoša un tomēr uzvedību koriģējoša attieksme.

MANUPRĀT

Vai tiešām lētāk?

Vai jūs satrauc paziņojums, ka 2030. gadā mēs ik sekundi izmetīsim 66 tonnas ēdiena, lai gan desmitā daļa iedzīvotāju turpinās ciest badu? Tādu drūmu nākotnes ainu atklājusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācija. Vajadzētu satraukties gan, jo šajā organizācijā darbojas arī Latvija un tās pārstāvji (iniciatīva *Save Food* jeb *Saudzē pārtiku*) atzinuši, ka vairāk nekā pusi pārtikas atkritumos izmet nevis ražotāji vai tirgotāji, bet gan māsaimniecības. Tātad mēs ar savām necilajām aldiņām nopērkam par daudz, neapēdam un atkritumos izmetam ar visu iepakojumu. Un par to izvešanu atkal jāmaksā. Sava vaina tomēr būs jāuzņemas arī tirgotājiem, kuri mudina: „Pērc vairāk, maksā mazāk!” Nesen pat alkohola stendā pamanīju aicinājumu pirkt divus dzērienus, jo tā iznāk lētāk. Vai tiešām?

Daina Tafelberga, tālr. 63350563,
daina.tafelberga@kurzemnieks.lv

LABOJUMS

2. oktobra *Kurzemnieka* rakstā *Ar tautasdziesmu un dievvārdu* ieviesusies kļūda. Plāksni Alšvangas grāfam Johanam Ulriham Šverinam iesvētīja nevis Alsungas priesteris Edijs Silevičs, bet Liepājas diecēzes bīskaps Viktors Stulpins. Atvainojos par radītajām neērtībām.

Inguna Spuleniece

LASĪTĀJS SAŠŪTIS

Var padomāt par sensoriem

„Jau kuru gadu Kuldīgā pie Gaismas ielas 7. nama ir pilnīga tumsa. Līdzko nokāpj no Dzintaru ielas, neko nevar saskatīt. Pretējā ielas pusē ir laternas, bet tās novietotas tik zemu, ka apgaismo tikai vienu ielas pusi. Tur uz skolu taustās arī bērni. Apsaimniekotājs piedāvāja mājas galā uzlikt sensoru, bet pašvaldībā par to, ka ar sūdzību nāk veci cilvēki, neviens neliekas zinīs,” *Kurzemniekam* saka kāda pensionāre.

Gaismas ielu 7 apsaimnieko *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*. Uzņēmuma vadītājs Pēteris Gobzemis par ātrāku metodi sauc

mājas kopsapulces lēmumu – ierīkot pie mājas prožektorus. Tie nebūtu jāsašāko un pārāk ilgi jāgaida, līdz tiktu uzlikti. „Par to, protams, būs jāmaksā mājas koplietošanas elektrības rēķinā, bet mūsdienās sensoru lampas netērē daudz. Ja māja grib, lai ir gaišāk, varam kopā izdomāt, kur kādus prožektorus liekam, vai tie darbotos ar gaismas sensoriem un tad tumsā degtu visu laiku vai ar kustības sensoriem. Tas ir ērti arī tad, ja tumsā stāv mašīnas vai jāiet līdz konteineriem,” viņš skaidro.

Būvvaldes komunikāciju inženieris Kaspars Kalniņš-Kaln-

malis atbild: „Par problēmu ar apgaismojumu daudzdzīvokļu māju rajonā starp Gaismas ielas 7. namu un Dzintaru ielas 8. un 10. namu pašvaldības speciālisti ir informēti. Tur apgaismojums nestrādā, jo Vakara ielā ir elektrības kabeļa problēma. Atgādinu, ka tā sauktajam *Kurzemītes* daudzdzīvokļu māju kvartālam šogad izstrādāta labiekārtojuma koncepcija. Apgaismojums tur tiks ierīkots par pašvaldības naudu, darot to pakāpeniski. Pirmie gaismekļi būs jau līdz novembra beigām.”

Inguna Spuleniece

LASĪTĀJA VAICĀ

Kodu nolasīt – lētāk

Gudenieku pagasta iedzīvotāja nesaprot norēķinus par elektrību Latvijas Pasta (LP) nodaļā: „Maksa par pakalpojumu ir trīs eiro, bet, ja ir karte ar svītru kodu, – tikai 60 centi. Kāpēc tāda atšķirība?”

LP vecākā sabiedrisko attiecību projektu vadītāja Vineta Danielsona skaidro: „Rēķinu apkalpošanas izmaksas atkarīgas no tā, kā rēķinu noformē konkrētā pakalpojuma sniedzējs (šajā gadījumā *Latvenergo*). Ja tajā iekļauts svītrkods, kas ļauj visu informāciju nolasīt elektroniski, pakalpojuma maksa ir zemāka – *Latvijas Pastā* tie ir 0,60 eiro. Tikpat jāmaksā, ja pakalpojuma sniedzējs izsniedz īpašu klienta karti, kurā iekļauta visa informācija, kas vajadzīga maksājuma apstrādei.

Savukārt, ja rēķinos svītrkoda nav vai netiek uzrādīta klienta karte, visu informāciju ar roku ievada *Latvijas Pasta* darbinieks, un tas prasa gan operatora darbu, gan laika patēriņu. Tāpēc par šāda rēķina apstrādi pakalpojuma maksa ir trīs eiro.”

Lai pasta nodaļā norēķinātos lētāk, jāsažinās ar attiecīgā pakalpojuma sniedzēju.

Latvenergo preses sekretāre Ivita Bidere norāda, ka maksu par klienta apkalpošanu pasta nodaļās nosaka *Latvijas Pasts*, nevis *Elektrum*. Elektrības rēķinus var samaksāt dažādos veidos. Klienta ziņā izvēlēties tos, kuros komisijas maksa ir mazāka vai nav jāmaksā vispār, piemēram, portālā *Elektrum.lv* vai internetbankā. Visiem *Elektrum* rēķiniem ir svītru kods, un ar to samaksa *Latvijas Pastā* ir izdevīgāka.

Savukārt, ja klientam ir izlīdzinātais maksājums, tad reizi gadā viņam tiek nosūtīts pārrēķins, kurā izdrukāta šī maksājuma kartīte. Tajā norādīta ikmēneša summa, kā arī svītru kods. Ja pārrēķina vēstuli ar kartīti klients pazaudējis, to var jebkurā laikā izdrukāt portālā *Elektrum.lv*. Tur arī pieejami visi rēķini. Ja klients izvēlēties rēķinu saņemt kā izspēti, bet samaksāt grib *Latvijas Pastā* vai citās vietās, kur svītru kods nodrošinātu mazāku komisijas maksu, tad rēķina saņemšanas veidu var nomainīt pret e-pastu vai vēstuli pastā. Tomēr, veicinot videi draudzīgu pieeju, arī rēķinu nosūtīšana pa pastu ir pakalpojums, par ko jāmaksā viens eiro. Ja ir neskaidrības, var zvanīt klientu servisam pa tālruni 8400.

Daina Tafelberga

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai klausāties radio?

Margita Vidīna, pārdevēja: – Nē, gandrīz nekad. Man mājās pat nav radioaparāta. Mašīnā braucot, pa retam dzirdu. Bet pašai arī savas mašīnas nav.

Dace Saleniece, strādā pasta noliktavā: – Mājās ļoti reti, mašīnā biežāk. Ja mašīnā ir jaunieši, tad, protams, skan ārzemju mūzika. Man patīk *Latvijas Radio 2*, jo tur ir laika ziņas un parastās ziņas un skan laba mūzika. Nedaudz klausāties arī *Kurzemes Radio*. Kad pēdējo reizi dzirdējām, kaut kas bija mainījies tajā rubrikā par pārdošanu, bet iepriekš mums tā ļoti patika. Mēs pagriežam skaļāk un vienmēr izsmejamies, ko nu katrs pārdod, kā savu mantu piedāvā.

Ziedīte Plāte, pārdevēja: – Mājās un mašīnā klausos *Latvijas Radio 2*, jo tur skan latviešu dziesmas. Arī *Kurzemes Radio* citreiz, jo no tā var uzzināt, kas notiek Kurzemē, tepat pie mums.

Rolands, kuldīdznieks: – *Radio Skonto* mājās klausos, visu laiku fonā skan. Tajā raida 80. gadu dziesmas, kas man patīk. Raidījumus gan neklausos.

Jeļena Miezīte, fitnesa trenere: – Kad braucu mašīnā, tad klausos. Parasti *Radio Skonto*, jo tur skan vecas, labas dziesmas. Kad ir tālāks brauciens, uzslēdzu arī *European Hit Radio*. Klausos arī ziņas un laika prognozi. Raidījumus ne.

Pēteris Zāgeris, skolotājs: – Mājās no rītiem, kamēr ēdu brokastis, klausos *Kurzemes Radio*. Mašīnā to visur neķer. Klausos to, ko ķer. Tas atkarīgs no mūzikas, kas tajā brīdī skan, kad meklēju kādu kanālu. Nevienam neinteresē pa radio klausīties reklāmas – gribas dzirdēt aktuālāko informāciju un labu mūziku.

Jolanta Hercenberga, Lailas Liepiņas foto

Par to, kas sāp

Projektā *Rakstnieks. Literatūra. Lasītājs* Kuldīgas bibliotēka šonedēļ rīkoja tikšanos ar kinorežisori, rakstnieci, dzejnieci, publicisti un žurnālisti Viju Beinerti.

Šādi pasākumi ar literātiem tiek rīkoti jau astoņus gadus, un tos atbalsta Valsts kultūrkapitāla fonds.

V.Beinertes ceļš uz Kuldīgu izrādījās piedzīvojumiem bagāts, jo Kandavā viņai saplīsusi automašīna, bet klausītāji pacietīgi gaidīja. Tikšanās reizē visvairāk skanēja esejas autore lasījumā, un tās visspilgtāk atainoja pārdomas un jūtas, kas kādā brīdī bijušas svarīgas un ko viņa gribējusi atklāt klausītājam un lasītājam. Pirmā bija eseja *Sāpes, kas māca augt*. Reizēm šie darbi atklāj ko ļoti personīgu. „Lai kaut ko saprastu, reizēm tas jāuzliek uz papīra, bet reizēm jāizsaka vārdos,” tāda ir viena viņas atziņa.

Literāte un kinorežisore Vija Beinerte Kuldīgas bibliotēkā tiek ar lasītājiem. Par galveno sarunu tematu izvērtās čekas maisi.

ČEKAS MAISI

V.Beinerte atklāja pārdzīvojumus, kas saistīti ar čekas maisiem. Šis temats arī klausītājos radīja visdziļāko reakciju un diskusijas. Esejiste atcerējās mirkli, kad uzzinājusi, ka arī viņas vārds atrodas šajos sarakstos. Pārliecināta par savu nevainību, nolēmusi cīnīties, lai atgūtu labo vārdu un panāktu taisnīgumu. Režisore panākusi tiesas lēmumu, ka ar šo iestādi nav sadarbojusies, uzskata, ka tā nav tikai viņas, bet arī citu nevainīgi apsūdzēto uzvara, un ir gatava turpināt par to runāt. „Vai viena netaisnība var būt par iemeslu citai?” V.Beinerte jautāja un minēja vēl daudzus argumentus, apšaubot čekas maisu satura publiskošanas lietderību, izsakot versijas, kādiem spēkiem tas bijis izdevīgi. Viņa minēja kinooperatorus Juri Podnieku un Andri Slapiņu, kuriem vairs nav iespējas aizstāvēties, kā arī vairākus kultūras darbiniekus, kuriem maisu atvēršana nodarījusi ļoti lielu netaisnību un sāpes.

VIENMĒR AKTUĀLA DZEJA

V.Beinerte stāstīja par savu ceļu literatūrā un to, kā veidojusies sadarbība ar izdevniecībām. Atcerējās, ka jau sagatavotu pirmā dzejoļu krājuma manuskriptu viņa no izdevniecības *Liesma* izņēmusi, jo prasīts tam pievienot vairākus *pareizus* dzejoļus. Toreiz izdevējam teikusi: „Mani dzejoļi būs aktuāli vēl pēc 50 gadiem. Izdošu grāmatu citur.” Dzeju viņa lasīja arī pasākumā. Nu jau V.Beinerte ir vairāku eseju krājumu un dzejas grāmatu autore. Viņai iznākuši šādi darbi: *Klusumā sadzirdēt, Elejas Veronika, Mūžs, kas nepieder sev, Tev. Mīlestībā, Vārdi un klusums, Mans zelts*.

Ļoti populārs ir režisores pirmais kinodarbs – komēdija *Tās dullās Paulīnes dēļ* (1979), kas atzīta par vienu no 25 visu laiku labākajām latviešu filmām.

Iveta Grīniņa
Lailas Liepiņas foto

Kā radīt sociālā biznesa projektus

No 11. līdz 13. oktobrim Kuldīgas jauniešu mājā norisināsies vēl nebijis pasākums – sociālo inovāciju hakatons.

To organizē Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija (LSUA) sadarbībā ar Daugavpils jauniešu biedrību *D-Juno* un Kurzemes NVO centru un ar Vācijas Ārlietu ministrijas atbalstu, informē LSUA pārstāve Līga Ivanova. Tas būs 48 stundu ideju maratons, kurā profesionālu mentoru vadībā komandas varēs radīt dzīvotspējīgus, uz modernajām tehnoloģijām balstītus sociālā biznesa projektus, ko noslēgumā vērtēs investori un uzņēmējdarbības eksperti.

Lai veicinātu sabiedrības saliedētību, hakatonā aicināti dalībnieki no visas Latvijas. Pasākums notiks trīs valodās: latviešu, angļu un krievu. Plašāk: www.facebook.com/events/488756035230168.

Piesakiet Goda balvai!

Līdz 21. oktobrim (ieskaitot) ikviens var pieteikt cilvēkus, kurus Kuldīgas novada dome Latvijas 101. dzimšanas dienā, 18. novembrī, atkal apbalvos par īpašiem nopelniem.

Tiem jābūt tādiem cilvēkiem, kuri veicinājuši novada attīstību, tā sabiedrisko nozīmību politikā, tautsaimniecībā, veselības aizsardzībā, izglītībā, kultūrā, sportā, valsts pārvaldē un aizsardzībā.

Dome Goda balvas piešķir katru gadu. Šogad izveidota šāda apbalvošanas padome: Inga Bērziņa, Daiga Bitiniece, Inta Burnevica, Viesturs Pirro, Nadija Straziņa, Inga Kaltņiece, Aleksandrs Lange un Andris Lapiņš. Pēc nolikuma padome izskata visus ierosinājumus un materiālus par šo cilvēku izvirzīšanu. Gala lēmumu pieņem deputāti domes sēdē.

Palīdzēsim Jānim!

Jānis Jansons septembra vidū nosvinēja 26. dzimšanas dienu. Jau kopš mazotnes viņš ir aktīvs, jautrs un dzīvespriecīgs. Un optimismu Jānis saglabā arī tagad, cīnoties ar mieloiekozi (asins vēzi).

Jāņa māsa Linda stāsta, ka brālis dzimis un audzis Aizputē, bērnībā izbaudījis īstu lauku dzīvi. Viņam ir divas vecākas un viena jaunāka māsa. Kad Jānim bija jāsāk mācīties 9. klasē, ģimene pārcēlās uz Ēdoli. „Bērnībā Jānim ļoti patika rotaļāties ar mašīnītēm. Viņš veidoja savus modelītus. Visas mašīnas tika pārtaisītas – no vienas kaut kas noņemts, otram atkal pielikts. Interesi par mašīnām nezaudēja arī vēlāk – ar izcilību pabeidza Kuldīgas arodskolu, kur apguva automehāniķa profesiju. Pirms slimības saasinājuma Jānis strādāja autoservī, kur komanda gaida viņu pēc ārstēšanās atgriežamies,” saka Linda.

Mieloleikozi Jānim atklāja netīšām. Pirms diviem gadiem viņš izmežģīja kāju, tā ilgstoši nedzija. Kāja ļoti sāpēja, tāpēc tika izrakstīti dažādi pretsāpju līdzekļi. Sāpes nepārgāja, un papildu analīzēs tika atklāta šī šausmīgā slimība. Diagnoze bija trieciens visai ģimenei, un viņi mokās

ar jautājumu: „Kāpēc tieši Jānim, kurš vienmēr visiem ir palīdzējis, nedomājot par sevi?” Taču pats Jānis ir optimists un gatavs cīņai. Ģimene saka: pat tagad, kad visiem vajadzētu mierināt Jāni, viņš uzmundrina pārējos.

Līdz šim ārstniecība ritējusi diezgan veiksmīgi. Valsts apmaksātās zāles sākumā palīdzējušas. Janvārī Jānim Lietuvā veikta cilmes šūnu transplantācija. Taču neilgi pēc tam konstatēta šūnu mutācija, un turpmākai ārstniecībai izrakstīts jauns medikaments – *Iclusig*. Par to valsts maksā tikai daļēji. Nepieciešami 12 zāļu iepakojumi, kuru kopējās izmaksas ir 83 328 eiro. No šīs summas valsts kompensē 14 228,72 eiro, un Jānim pašam jāmaksā 69 099,28 eiro.

„Pēc dabas Jānis ir ļoti sirsnīgs un izpalīdzīgs. Šķiet, ka ikkatrs cilvēks, ko viņš satiek, kļūst par draugu. Viņam ir liela atbalsta komanda, kura arī tagad, grūtajā dzīves posmā, ir blakus un cenšas uzmundrināt. Taču nevienam nav iespējas palīdzēt ar tik lielu naudas summu, kas nepieciešama, lai Jānis dzīvotu,” uzsver māsa.

Dzīvē galvenais ir ticība. Tāpēc Jānis, viņa ģimene, draugi un radi tic un cer, ka kopā mums izdosies šādu summu savākt.

Ikviena var Jānim Jansonam palīdzēt, jo ar fonda Ziedot.lv atbalstu izveidots ziedojumu konts. Reģ. Nr.: 40008078226. Bankas kods: HABALV22. Konta Nr.: LV95HABA0551006150241. Mērķis: Palīdzība Jānim Jansonam.

Inguna Spuleniece
Lindas Jansones
arhīva foto

VALSTS POLICIJA ZIŅO

Zog labus velosipēdus

No 26. septembra līdz 3. oktobrim Valsts policijas Kuldīgas iecirknī reģistrēti 62 notikumi, deviņos gadījumos sākti kriminālprocess.

Iecirkņa priekšnieks Normunds Aleckis stāsta, ka process ierosināts par zādzību no celtniecības vagoniņa un no mājas Kuldīgā, par tīšu mantas bojāšanu un velosipēdu zādzībām. „Labi būtu iedzīvotājiem atgādināt, lai velosipēdus neatstāj nepieslēgtus arī tad, ja tos bez uzraudzības atstāj tikai uz īsu laiku. Tas zādzību var novērst vai vismaz aizkavēt, jo ne jau katrs iespējamais zaglis nēsā līdzīgu stangas, ar kurām varētu pārkniebt trosi, ar ko velosipēds pieslēgts. Raksturīgi, ka tiek zagti velosipēdi labā tehniskā stāvoklī, ar kuriem brauc pusaudži.

Konstatēta arī tāda zādzība tirdzniecības iestādē, ko nevar uzskatīt par sīko zādzību. Sīkās veikalos ir regulāri. Uzņēmēji par savu drošību gādā, izmantojot videonovērošanas kameras, un mēs šos materiālus izmantojam izmeklēšanā, lai atrastu vainīgos.

Aktīvi strādājam akcizēto preču nelikumīgās aprites jomā. Izņemtas vairāk nekā 2000 cigaretes, sāktas administratīvā lietvedība.”

Par satiksmes noteikumu pārkāpumiem uzrakstīti 79 administratīvie protokoli, vairums par ātruma pārsniegšanu. Deviņi protokoli – par atrašanos sabiedriskā vietā tādā alkohola reibumā, kas aizskar cilvēka cieņu.

Jolanta Hercenberga

Tie nav tikai skaitļi

Kuldīgas sporta kompleksa (peldbaseina, sporta zāles, naktsmītņu) ieņēmumi 2018. gadā bijuši 81 525 eiro, izdevumi – 234 964 eiro.
(No Valsts kontroles ziņojuma)

18. septembris. Tā bija diena, kad Valsts kontroles (VK) galvenie ierēdņi publiski paziņoja pēdējās pašvaldību revīzijas rezultātus. Šoreiz valsts un pašvaldību naudas plūsmas vērtētāji lūkoja, kā vietvaras rīkojas ar naudu, būvējot un uzturot dažādas sporta būves. Starp, viņuprāt, potenciālajiem grēkāžiem patrāpījās ar Kuldīga, kas izpelnījās nopelnumus par peldbaseina celtniecību. Kaut gan šo sporta būvi tik ļoti gaidīja gan pilsētas, gan tuvas un tālas apkaimes iedzīvotāji.

KO VK PĀRMETA?

Revidentu pārmetumi, kā jau *Kurzemniekā* vēstīts, ir par to, ka pirms būvniecības projektēšanas laikā nav ņemti vērā dažādi sarežģījumi, kas var rasties, ceļot jauno peldtelpu, un tas, ka baseins sevi neatpelnot. Sausi, bez emocijām, atsaucoties tikai ar vienīgi uz skaitļiem. Jā, neskaidrības bija, tāpat kā neparedzēts sadārdzinājums, kam par iemeslu ir tas, ka būvniecība notiek vecpilsētā un baseina ēku vajadzēja *iespiest* šaurā vietā.

„Jāsaprot: lai cik labi tas būtu un lai cik atzinīgi iedzīvotāji to vērtētu, protams, tas ir dārgs priekš,” saka VK padomes loceklis Edgars Korčagins. „Galvenie mūsu priekšlikumi un ieteikumi uz priekšdienām Kuldīgas novada pašvaldībai saistīti ar visu posmu savlaicīgu un prātīgu izpildi šādos projektos.” Runājot par pilsētas apmeklējumu, E.Korčagins bilst, ka kopā ar pašvaldību skatījušies,

cik maksā baseins, cik izmaksās to uzturēt, cik ir ieņēmumi, un starpība bijusi ievērojama.

Bet uz jautājumu, vai VK ziņāms kāds peldbaseins, kas sevi atpeln, atbilde ir: nav.

TAS BŪTU VĒL DĀRGĀK

Nav noslēpums, ka katram valsts ierēdnim ir savs darbs, ko tie cenšas izpildīt pēc iespējas labāk. Jā, revidentiem nav jāņem vērā tas, ka sporta skolas peldbaseinu apmeklē 11 Kuldīgas novada skolu audzēkņi, kuriem pašvaldība peldētmācības finansē. Tāpat tas, ka uz nodarbībām ierodas gana kupls pulks senioru un citu interesentu ne tikai no Kuldīgas, bet arī apkaimes.

„Tas jau arī ir vienīgais, kam mēs nepiekrītam, – ka viss tiek rēķināts tikai grāmatvediski ekseļa tabulās,” saka sporta skolas direktors Agris Kimbors. „Baseina izmaksas ir diezgan lielas, un mazajām pašvaldībām to atpelnīt

ir neiespējami.” Septembrī elektroniskā sistēma uzskaitījusi teju 7000 apmeklējumu.

Gan no VK, gan medijiem izskanējis pārmetums, arī Kuldīgas virzienā, ka dažādos novados tiek celti sporta objekti un netiekot ņemts vērā to izvietojums attiecībā pret līdzīgiem objektiem. Bet Kuldīgas novada domes pārstāve Kristīne Duļbinska iebilst: „Tuvākie peldbaseini atrodas Saldū un Ventpilī. Ja Kuldīgā baseina nebūtu, dome nevarētu visiem novada 2. klases skolēniem nodrošināt peldēšanas mācības. Tas izmaksātu pārāk dārgi. Uz citām pilsētām varētu aizvest tikai atsevišķas klases.”

VAI ZIVS PŪST NO GALVAS?

Tomēr cēloņi šai jezgai jāmeklē pavisam citur. Kā vēsta Latvijas Pašvaldību savienības mājaslapā teiktā, galvenais šādas situācijas iemesls esot tas, ka valstī joprojām nav kopīgas sporta infrastruktūras

politikas. Tāpat kā nav investīciju programmu ar vienādiem noteikumiem visiem spēlētājiem (visām pašvaldībām). To sarunā ar *Kurzemnieku* atzīst arī revidenti, proti, pašvaldības šajā gadījumā ir ķīlnieku lomā, un tas esot absurdi. Kāpēc?

IZ VĒSTURES

2007. gada 15. decembris. Tiek prezentēts Izglītības un zinātnes ministrijas pieprasīts pētījums *Sporta bāzu celtniecības plānošana un attīstība Latvijā*, kurā formulēti ieteikumi ministrijām un vietvarām. Ieteikumi ir, bet kā tos ieviest? Ministrijas ieteikums pašvaldībām: „2. klases audzēkņiem nodrošiniet peldēšanas mācības!” Tad nu katra vietvara lemj, kādas sporta būves iedzīvotājiem nepieciešamas, un tas šajā gadījumā novedis pie pamatīgas vētīšanas un kaunināšanas, lai gan daļa atbildības būtu jāuzņemas arī Izglītības un zinātnes ministrijai,

kas šo jomu kūrē.

DRŪMĀ STATISTIKA

Nupat trauksmes zvanus sākusī sist Latvijas Peldēšanas federācija, kas aicina izveidot sistēmu, kā skolēniem iemācīt elementāru peldētprasmi. Tam par pamatu kalpo drūmā statistika, jo vismaz pērn Latvija noslikušo ziņā bija Eiropas Savienības līdere, uz 100 tūkstošiem iedzīvotāju vidējo rādītāju pārsniedzot sešas reizes.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta dati liecina, ka 2016. gadā Latvijā noslikuši 110 cilvēki, 2017. gadā – 102, pērn – 118. Šie skaitļi liecina arī par to, ka ar steigu jādomā, kā peldētprasmi uzlabot. Nepieciešamība ir, tomēr pašvaldības, kuras ieklausās iedzīvotāju vēlmēs, ministriju ieteikumos un īsteno tādas ilgtermiņa projektus kā Kuldīgas peldbaseins, riskē no VK ierēdņiem saņemt pārmetumus.

Alberts Dinters

Līdzmaksājums un atlaides

Dome apstiprinājusi, cik iedzīvotājiem jāpiemaksā par darbošanos Kuldīgas novada sporta skolā, kā arī dažām grupām maksas pakalpojumiem noteikusi atlaides.

Deputāti lēma, ka līdzmaksājums ir 20 eiro par mācību jeb treniņu gadu: līdz 31. oktobrim jāsamaksā 8 eiro, bet līdz 28. februārim – 12 eiro. Pēc sporta skolas darbinieku ierosinājuma no 1. oktobra 50% atlaide par vieglatlētikas manēžas un peldbaseina izmantošanu pienākas arī Latvijas goda (daudz bērnu) ģimenēm – kartes 3+ īpašniecēm.

Kapitālsabiedrības uzraudzīs stingrāk

Pašvaldības uzņēmumu kapitāldaļu turēšanu Kuldīgas novada dome uzticēs nesen izveidotās kapitālpārvaldības un audita nodaļas vadītājam Ingai Kaltņiecei.

Nodaļa apstiprināta iepriekšējā domes sēdē. Izsludināts konkurss uz finanšu analītiķa amatu. Priekšsēdes vietnieks Viktors Gotfrīdsons skaidro, ka šai tēmai pievērsta pastiprināta valsts iestāžu un sabiedrības uzmanība. 1. janvārī stāsies spēkā likuma izmaiņas, kas uzraudzību paredzēs daudz nopietnāku.

Pašvaldībai ir četras kapitālsabiedrības: *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*, *Kuldīgas siltumtīkli*, *Kuldīgas ūdens* un *Kuldīgas slimnīca*. Pēc apgrozījuma lielākā ir slimnīca.

Izveidota jauno kuldīdznieku padome

Novada deputāti apstiprinājuši jauno kuldīdznieku padomi, saprotot, cik būtisks novada izaugsmē ir jauno cilvēku viedoklis.

Bijušas pārdomas, kā padomi saukt, deputātiem pastāstīja pašvaldības vadītāja Inga Bērziņa. Viens piedāvājums bijis jauno un aktīvo padome, runāts arī par to, kā nosaukumā iekļaut vārdu *novads*, bet deputāti vienojās, ka uz piederību vietai norādīšot vārds *kuldīdznieki*, iekļaujot arī novadā dzīvojošos.

Inguna Spuleniece

I.Bērziņa atzina: lai gan jaunietis ir cilvēks no 13 līdz 25 gadiem, padomes darbā iesaistīti vismaz līdz 35 gadiem. Tās sastāvā ir gan cilvēki, kuri novadā dzimuši un auguši, gan tādi, kuri šeit dzīvo nesen, nodibinājuši ģimeni, strādā un ir gatavi izteikt savu viedokli. I.Bērziņa aicināja noteikt, ka padomē ir nevis konkrēts skaits, bet līdz 17 jauni cilvēki, jo iespējams, ka kopā nākšanas reizēs tas var būt arī mazāks.

Inguna Spuleniece

DAUDZ VAIRĀK PUBLISKOS

Nodaļas vadītāja I.Kaltņiece uzsver, ka izmaiņas likumā saistītas gan ar papildu prasībām pārraudzībā, gan ar to, ka paredzēts pašvaldībās mazināt pārvaldības politisko modeli. Turpmāk dalībnieka lēmumi būs izpildītāja kompetence vai ar viņa rīkojumu tie tiks nodoti kādam pašvaldības struktūrvienības vadītājam.

Publiskām jābūt ziņām vismaz par pēdējiem pieciem gadiem, tostarp par finanšu mērķu sasniegšanu. „Informācija, kas no nākamā gada jāpublisko, būs līdzīga kā biržā kotētajiem uzņēmumiem, piemēram, jāpublicē sapulču saturs, gada un operatīvie pārskati. Nodaļas uzdevumi ir gan kapitālsabiedrību pārraudzība pēc jaunajām prasībām, gan kapitāldaļu turētāja funkcijas. Mēs vērtēsīm,

cik lielā mērā tiks ievērota jaunā likuma un citu prasību izpilde. Protams, būs arī iekšējais audits.”

DAĻA NAUDAS NOVIRZĪTA

Finanšu komitejas sēdē domes priekšsēde Inga Bērziņa atzina, ka I.Kaltņiecei uzticēts ļoti atbildīgs uzdevums – uzraudzīt kapitālsabiedrības darbu un pārvaldību, finanses u.c. I.Bērziņa uzsvera, ka, ņemot vērā I.Kaltņieces pieredzi banku sektorā un Valsts kontrolē, viņa šim uzdevumam ir ļoti piemērota.

Izveidojot nodaļu, daļa naudas tai atrasta, pārgrupējot budžetu, jo līdz šim četros uzņēmumos bija algots pašvaldības darbinieks, kurš kapitālsabiedrības darbu pārraudzīja. Nu viņu pienākumi uzticēti jaunajai nodaļai.

Iveta Grīniņa

Onkoloģiskajiem slimniekiem un tuviniekiem

Biedrības *Dzīvības koks* Liepājas nodaļā oktobris ir aktivitātēm pārpilns, uzsver tās vadītāja Ilze Vainovska.

8. oktobrī 17.30 Veidenbauma ielā 3, sociālā dienesta mācību klasē (3. stāvā, ir lifts), psiholoģe Diāna Oļukalne vadīs atbalsta grupas nodarbību *Slimība un stresa vadība*.

23. oktobrī 17.00 T.Breikša ielā 16/20, jauniešu dienas centra zālē, atbalsta grupas nodarbība *Ieskats mūzikas terapijā* kvalificētas speciālistes Ilutas Dreimanes vadībā. Lūgums rēķināties ar pusotru stundu un vilkt kustībām ērtu apģērbu un apavus (kūleņi nebūs jāmet, bet vismaz rokas jācilā gan). Šīs nodarbības, kad ar mūzikas terapijas metodēm var

apzināties sevi, savas emocijas un iekšējos resursus, T.Breikša ielā notiks arī 20. novembrī un 11. decembrī.

30. oktobrī 15.00 Veidenbauma ielā 3, sociālā dienesta mācību klasē (3. stāvā, ir lifts), psiholoģes D.Oļukalnes lekcija un interaktīva nodarbība *Kā izvairīties no stresa, izdegšanas, depresijas*. Īpaši aicināti sociālās jomas darbinieki, tiks izsniegtas apliecības (trīs akadēmiskās stundas).

Dalība bez maksas, jo tā ir daļa no Liepājas pašvaldības projekta *Liepāja. Vesels. Aktīvs. Laimīgs*, ko finansē Eiropas Sociālais fonds. I.Vainovskas tālr. 28343138.

Inguna Spuleniece

Pretendenti ir, lems drīzumā

No 1. oktobra Skrudas novada Rudbāržu pagasta pārvaldes vadītāja pienākumi uzticēti kasierei Ivetai Zīlei – tā deputāti domes sēdē nolēma vienbalsīgi.

Jau rakstījām, ka līdzšinējā pārvaldniece Dzintra Veģe bija iesniegusi atlūgumu. Tika izsludināts konkurss līdz septembra vidum. Pēc domes priekšsēdes Loretas Robežnieces teiktā, pretendenti esot, taču vēl nav izlemts, kuru virzīt apstiprināšanai šajā amatā. Tas tiks izdarīts drīzumā, iespējams, sasaucot ārkārtas sēdi.

I.Zīle pagasta pārvaldē strādā vairāk nekā desmit gadus. Tā kā sekretāres štata vieta Rudbāržos sen likvidēta, bet kasierei nav pilna slodze, viņa daudz palīdzējusi Dz.Veģei. Tādējādi iepazīts pārvaldnieces darbs. „Tomēr uz šo amatu es noteikti nepretendēšu,” norāda I.Zīle.

Skrundas novada domē vēl ir divas vakances: pašvaldības policijas priekšnieka, kā arī tūrisma un uzņēmējdarbības atbalsta centra vadītāja vieta. Arī šajos amatos kandidatūras tiks izvērtētas drīzumā.

Daina Tafelberga

Vērtības, ko izdevies izglābt

Pelču iedzīvotāja Jāņa Ēķa māju nepamanīt nav iespējams – gar ceļa malu kā izstādē saliktas senas ierīces, kas paredzētas gan zemes apstrādei, gan citām saimnieciskām vajadzībām.

Šķūnītis uzbūvēts citādi, nekā parasti dara, lai starp brusām var novietot eksponātus. Kolekcijā ir visdažādākās lietas.

Jānis, kuru vietējie ļaudis dēvē vienkārši par Jančuku, ar senlietām aizrāvis jau ilgi. Interese radusies tad, kad viņš uzpircis metāllūžņus. Ikdienā darbojoties ar metālu un redzot, cik unikālas lietas cilvēki atnes un ka tas viss tiek pārkausēts, pamazām radusies doma vismaz daļu paglābt.

Jānis Ēķis rāda mašīnu, ar kuru kādreiz smalcināti salmi vai biešu lapas lopbarībai.

Jānim pašam vislabāk patīk senlietu kolekcijas lielle priekšmeti – ierīces, kam agrāk priekšā jūdza zirgu. Tās gandrīz visas no pirmās Latvijas laika. No pēckara gadiem tikai ecēšas un pļaujmašīna.

LABĀS NARKOTIKAS

„Vācu lūžņus,” viņš stāsta. „Pirku, reizēm man kaut ko arī bez maksas atdeva. Pēc tam sāku novērtēt, kādas mantas atdodu par kapeikām un ka tas viss nolemts pārkausēšanai. Pēc tam gandrīz pirkstos bija jākož, cik labas lietas esmu atdevis. Tā sāku veidot kolekciju. Tas ir mans vaļasprieks un labā nozīmē narkotikas. Nav lēts prieks, un neviens neuzzinās, cik esmu ieguldījis.”

Jānim patīk ļoti dažādi priekšmeti: sākot ar senām pļaujmašīnām, beidzot ar nelielām lietiņām. Nu jau kolekcijā ir simtiem eksponātu no vecām lauku mājām: trauki un citi sadzīves priekšmeti, mūzikas instrumenti, zāģi un cirvjī, dakšas, bezmēni, piena separatori, reizēm nieciņi, kuru lietojumu var tikai minēt.

„Viens vīrs bija atbraucis no Amerikas un teica, lai taisot muzeju un par skatīšanos ņemot naudu. Bet man tas nav vajadzīgs. Es nemaz negribu, ka te daudzi nāktu. Vienkārši cilvēki lūžņos atdod daudzas labas lietas no vecām mājām. Tā ir laba ulmaņlaika dzelzs, ne tāda plāna kā mūslaikos. Viņi tos uzskata par lūžņiem un nenovērtē. Bet, kad sāks novērtēt, viss jau būs pārkausēts.

Kādreiz kolekcija bija daudz lielāka. Visu glabāju pagrabā, kur pats pa ziemu restaurēju. Kad biju to izvilcis ārā ceļmalā, dažs labs gandrīz grāvī iebrauca skatoties.

Vienā brīdī no tās atteicos – ieliku sludinājumu internetā. Uzdās Rīgā pircējs, atbrauca ar smago automašīnu, visu sakrāva un aizveda. Vieta tukša nepalika. Sāku atkal kolekciju veidot no mazumiņa, vēl aizvien tādas lietas uzpērku. Gadās, ka kāds vecs cilvēks kaut ko atdod, zinot, ka es tādas lietas krāju. Veciem cilvēkiem palīdzu dažādos darbos: pļauju zāli, tīru skursteņus, pārzinu celtniecību... Pelču pagastā zinu gandrīz katru māju, katru cilvēku, kurš tur dzīvo.”

Jaunu eksponātu meklējumos Jānis dodas uz metāllūžņu pieņemšanas punktiem Kuldīgā un citur. Visus priekšmetus pats restaurē. Pie viņa tie nonāk dažādā stāvoklī: „Parasti izvērtēju – kaut ko ņemu,

kaut ko neņemu. Tēvs bija Pelčos mežsargs, viņam bija zirgs. Tad ar to zirgu braucu, kartupeļus ecēju un vagoju, un radās interese par aizjūga priekšmetiem, arkliem, grābekļiem, pļaujmašīnām, ko kādreiz vilka zirgi. Šis tas no tā man arī ir. Savukārt medību trofejas, kas te redzamas pa vidu manai kolekcijai, ir no tēva. Pats medībās gāju ļoti sen.”

PAR MAZ STUNDU UN DIENU

Jānis saka – diennaktī esot par maz stundu un nedēļā par maz dienu. Viņa darbs ir sagatavot kokmateriālus: „Braucam pa visu Kurzemi pie saimniekiem un gatavojam kokmateriālus būvniecībai.” Ar dzīvesbiedri Ļubovu abi ir aktīvi, strādīgi cilvēki, bet atbildības jomas sadalītas: Ļubova darbojas ar puķēm un sakņu dārzu, Jānim patīk ņemties ar košumkrūmiem, viņš audzē ķiplokus, darbojas pa siltumnīcu. Darbdiena sākas agri – jau četros no rīta.

Bet vaļasprieku sarakstā ir arī sēņošana un rudens aveņu audzēšana. Vēl patīk no metāla detaļām kaut ko uzmeistarot. Viss, kas pagalmā, viņa taisīts ar izdomu. Piemēram, apaļās betona flīzes, kas veidotas no mucu stīpām. Tajās iebetonēti pakavi, it kā pāri gājis zirgs. Kāpurķēžu traktora riteņa zvaigzne apvienota ar vecu katlu, un iznācis brīnišķīgs puķu pods. Šķūnītis, pie kura atrodas kolekcija, tīšām uzbūvēts otrādi – brusas, kas parasti paliek iekšpusē, ir uz ārpusi, un starp tām ielikti plaukti. Uz tiem ērti salikt eksponātus.

Kādreiz Jānim patīcis meklēt skaistus akmeņus un skaldīt. Arī tie šur tur iekombinēti kopējā ainavā: „Tos nemaz nav tik vienkārši ielikt – nevar jebkur nomest, un viss. Katram jāatrod sava vieta.” No sākotnēji būvētās lapenītes beigās iznākušs pirtiņa. Jānis ļaunas iedvesmai: „Jo trakāk un brīvāk taisīts, jo dabiskāk un labāk izskatās. Ja sāk grozīt un censties, sanāk samāksloti.”

Vēl viņam garšo kārtīgi, seni latviešu ēdieni: „Labāk ēdu siļķi ar biežpienu un cūkrāceņus, nevis gaļu. Un, ja pērk gaļu, tad īsto, nevis sintētisko.”

ĪSUMĀ

Izzāgē daudz veco koku

Pelču pils parkā tiek izzāgēti koki. Pārvaldes vadītāja Kristiāna Rubene informē, ka parku apskatījusi Kuldīgas novada domes apstādījumu uzraudzības komisija un nolemts izzāgēt ap 200 bīstamo un bojāto.

Remonts pilī pagaidām beidzies

Pelču pilij atjaunotas pārbūvētas pagraba stāva sijas un ailu pārsedes, demontēts ziemeļu fasādes lievenis un balkons, lai turpmāk pilnvērtīgi un droši var izmantot galveno ieeju. Mērķis bija novērst bīstamību. Mēneša laikā to paveicis uzņēmums AB būvniecība. Darbs izmaksājis mazliet vairāk nekā 34 000 eiro, autoruzraudzība un būvuzraudzība – ap 1680 eiro.

Projekta otrā kārtā paredz atjaunot balkonu, bet K. Rubene uzsver, ka pirmais darbs būs ūdens noteces sistēmas remonts: „Ūdens krājas uz balkona, tek uz kolonnām, arī sienās ir mitrums. Nenovēršot to, balkona remontam nav nozīmes. Projekts jau izstrādāts, bet, kad varēsīm īstenot, pagaidām nav zināms.”

Seniori mīlojas un spriež par jauno sezonu

1. oktobrī, Starptautiskajā senioru dienā, Pagrabiņā pulcējās aktīvākie pagasta pensionāri.

Kultūras organizatore Baiba Mežiņa bija saņēmusi pankūkas, viesiem līdzī bija pašu gādāti ziemas krājumi, kurus visi draudzīgi nogaršoja.

Pensionāre Aina Zute gandarīta par kuplo dalībnieku skaitu: „Sākumā nogaršojām, ko nu kurš atnesis, pēc tam izteicām, ko gribētu pieredzēt un darīt. Jau sarunājām

nākamnedēļ radošo darbnīcu, kurā mācīsimies ar divām adatām adīt interesantas zeķes. Pirms Adventes taisīsim vainadzīņus no dabīgiem materiāliem. Pensionāri izteica vēlmi aizbraukt uz kādu teātri, gribētos vienīgi, lai luga nav drūma. Runājām par Ziemassvētku pasākumu – atcerējāmies, kā bija iepriekš un ko gribētu šogad. Iepriekšējos gados dažas reizes Pagrabiņā pulcējāmies, bet šoreiz cilvēku bija krietni vairāk, arī no

Ābeļciema.”

Arī Ārija Vikmane priecīga, ka dalībnieku netrūkst: „Mums jau pensionāru nav daudz. Vieni aizgājuši aizsaulē, citiem grūti pārvietoties. Esam kādi 15, kuri darbojas regulāri. Pagājušajā sezonā bijām ekskursijā, plānojam šosezon arī. Bibliotēkā arī tiek rīkoti pasākumi, tāpēc Pelču pensionāriem dzīve ir aktīva.”

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

VIEDOKĻI

Kuras, jūsuprāt, ir sociāli neaizsargātākās cilvēku grupas?

Elfiņa Vēreniece, pensionāre: – Nabadzīgie pensionāri. Daudziem pensija ir mazāka par 100 eiro. Bet ne tikai viņiem – arī daudziem citiem vajadzētu lielāku. Man ir 240 eiro, un arī tas ir par maz. Maksājumi par dzīvokli lieli – ziemā kopā ar apkuri vairāk nekā 150 eiro. Ire arī kļūst dārgāka. Nesaprotu, kāpēc man tā jāmaksā, ja dzīvoklis ir privatizēts. Zāles ir dārgas – nupat iztērēju gandrīz 50 eiro. Darba stāžs man ir 34 gadi, bet ar tādu pensiju iztikēt grūti.

Inīta Lastovska, muzikante: – Valsts pensionāriem maksā pabalstus, nevis pensijas. Kas tā par pensiju, ar ko nevar iztikēt! It kā mazliet pacelt, bet tas neko nedod. Cenas tāpat augšā. Arī bērniem ir par maz – 11 eiro nekas nav. Vismaz 25 eiro katram būtu jāmaksā. Un tas nav pareizi, ka invalīdiem jāmaksā par ārstu pakalpojumiem. Ceturtdien iešu uz sonogrāfiju, būs jāmaksā 26 eiro. Ja kāds ir maznodrošinātais, tad pagastā atmaksā.

Aigars Āboliņš, māsainieks: – Pensionāri. Tāpēc, ka pastāv uzskats: tie, kuri ir pensijas vecumā, savulaik nestrādāja Latvijā – strādāja tai valstij, kas bija agrāk.

Es vēl pensijā neesmu, bet jau jūtu, ka pret mani izturas nevis kā pret latvieti, bet kā pret kādu padomju laiku produktu. Ja mammu aizvedu uz ģimenes ārsta konsultāciju un viņa spēj maksāt, tad attieksme laba. Kad nemaksā, tad neviens negrib ar viņu runāt.

Gunta Kuciņa, cep kūkas: – Pensionāri un tādi ļaudis, kuri ir slimi un nespējīgi. Man tēvs bija slims. Finansiāli valsts maksā, bet nebija atbalsta, kā sadzīvīki tikt galā. Mana meita, tēva mazmeita, viņu čubināja. Valsts aprūpētāju vajadzētu.

Annija Macpane, Aisungas kultūras nama direktore: – Pensionāri. Viņiem nav nekādu sociālo garantiju. Par bērniem un invalīdiem valsts rūpējas drusku vairāk.

Evija Porīke, strādā kafejnīcā *Pilādzītis*: – Bērņus un vecos cilvēkus vajadzētu atbalstīt vairāk. Mana mamma ir pensionāre, un pensija maza. Par to naudu viss nepieciešamais nesānāk – zālēs, maksājumos aiziet. Ko darīt? Neko. Dzīvo.

Jolanta Hercenberga
Lāsmas Reimanes foto

Publikācija projektā *Cik droša dzīve novados – tiesiski, ekonomiski, sociāli un informatīvi*. Šoreiz par pensionāru sociālo drošību.

Ja cilvēkiem prasa par sociāli mazaizsargāto grupām, uzskaitīt var gan daudz bērnu ģimenes, gan invalīdus, gan bezdarbniekus, gan aplokšņu algu saņēmējus. Bet pirmie prātā vienmēr nāk pensionāri. Protams, nedrīkst vispārināt, tomēr pensionāru sociālais spilvens visbiežāk ir pats plānākais. Tam maks palīdz arī ikgadējā pensiju indeksācija, kas notikusi arī 1. oktobrī. Visgrūtāk kļūjas tiem vecajiem ļaudīm, kuri palikuši vieni, ar sevi un saimniecību netiek galā ne fiziski, ne finansiāli. Tad visbiežāk izvēlētais ceļš ved uz pansionātu.

Ar visu mierā

Pirms trim gadiem oktobrī Melita Priedoliņa no Jūrkalnes nolēma pārcelties uz tikko atvērto ilgstošās sociālās aprūpes nodaļu Kuldīgas slimnīcā. Laiks esot paskrējis ātri, un kundze izvēli nenozēlo.

DZĪVE NAV ŽĒLOJUSI

Melita dzimusi zvejnieku ģimenē Pāvilostā. „Tēvs bija kapteinis zvejas flotē, gāja jūrā. Bijām divas māsas. Mamma mūs atstāja, kad man bija seši, bet mātai – četri gadi. Labi, ka Pāvilostā dzīvoja tēta māsa, viņa mums bija audzumaite. Pēc laika tētis apprecējās otrreiz, kad māsa jau bija beigusi augstskolu un sāka strādāt par agronomi Ventspils rajonā. Pēc 14 gadiem viņš aizgāja ar sirdi. Mamma? Viņiem bija liela gadu starpība – nesaskanēja. Kamēr tētis jūrskolā mācījās par kapteini, viņa sadraudzējās ar citu, radās bērniņš.

Parasti mammas bērņus ņem līdzī... Mēs ar māsu nedēļām raudājām, negulējām un neēdām, kad viņa aizgāja un tētis bija projami mācībās. Tante mūs aizveda pie mammas, lūdza, lai paņem. Solīja, ka krepņu nebūs – tētis labi pelnīs, naudu dos. Nē, atveda mūs atpakaļ. Man pret mammu radās tāds spīts, ka sarunāties atsāku tikai pēc tēta nāves. Tad kaut kā saīgām mieru.”

Par pašas ģimeni jautāta, viņa skumji nosmaida – astoņu gadu draudzība izjukusi, bērnu nav varējis būt.

AR 30 LATIEM

„Beidzu partijas skolu. Desmit gadus biju Liepājas rajona partijas komitejā, tad mani kā atbrīvoto partijas sekretāri komandēja uz kolhozu. Pārgāju ražošanā par dispečeri; kad priekšnieks aizgāja, paliku par vietas izpildītāju. Kad sākās pārmaiņas, kļuva par paju sabiedrības vadītāju. Nostrādāju līdz likvidācijai – nodevu zīmogu,” kundze stāsta par darba dzīvi, kurā daudz nav pelnījusi. Pensija ir tikai 340 eiro, jo agros gados viņa kļuvis par invalīdi.

„Uzskaitē mani ņēma jau 1985. gadā – pensija vēl nebija ne tuvu, bet ar kājām grūti. Bijušie darbabiedri mudināja nokārtot grupu. Ilgu laiku izgulējos pa slimnīcām, man atklāja cukura diabētu, iedeva trešo grupu, kas tolaik bija 30 latu. Par tanti rūpējos, cik spēju. Izdzīvojam tāpēc, ka tantei bija lielāka pensija – no tās visu arī pirkām.”

JŪRKALNĒ PIE DRAUDZENES

„Tantei bija 95 gadi, kad viņa nomira. Juta, ka būs drīz jāiet – teica, lai pārceļos no Pāvilostas uz Jūrkalni, kur man vidusskolas draudzene ar vīru divatā dzīvoja Līvānu mājīnā. Viņi apspriedās un pieņēma mani, istabiņa bija brīva, es palīdzēju saimniecībā. Uz veikalu pati aiziet

Pašiem problēmas nav jārisina

Kuldīgas slimnīcas ilgstošās sociālās aprūpes nodaļas vadītāja Sanita Dzintare: „Kopumā mūsējie ir samierinājušies un dzīvo pilnvērtīgi, saprotot, ka te ir viņu mājas.”

Sanita Dzintare, Kuldīgas slimnīcas ilgstošās sociālās aprūpes nodaļas vadītāja:

– Domāju, ka šeit klientiem ikdienu ir atvieglināta un sociāli nodrošināta, bet visi nav apmierināti. Citam, izrautam no ierastās vides, grūti ienākt pie mums. Īpaši tiem, kam ir piederīgie. Es piederīgos saprotu, lai gan dažreiz no malas viņiem pārmet. Tomēr ir tādas situācijas, kad par veco cilvēku nav iespējams rūpēties pašiem. Nāk arī tādi, kuriem tiešām citas izejas nav. Diezgan daudz klientu pie mums nonāk ar sociālā dienesta lēmumu, jo viņi paši vairs netiek ar sevi galā. Cik nu tā pensija bijusi, tik varēts rūpēties par ikdienu, par ēšanu, par mājvietu. Pansionātā par to nav jādomā: ēdināšana ir, istabiņas iztīrītas, cenšamies cilvēkus salikt kopā tā, lai dzīvo draudzīgi. Našiem paliek 10%. Sociālais darbinieks vai es aiziejam uz veikalu un pēc pasūtījuma nopērkam konfektes, limonādi. Daudzas zāles nodrošinām, bet ir arī specializētas, kas jāpērk pašiem. Ēšana ir četras reizes dienā. Katram atsevišķi pagatavot gan nevaram.

Ja pensijas būtu lielākas, daļa mūsējo varētu dzīvot mājās. Protams, ir dzirdēta dažāda pieredze ar aprūpētājiem – nezinu, cik stāsti ir patiesi. Dzirdēts arī tas, ka piederīgajiem draugi

pārmet – mamma ielika pansionātā. Viņi sola, ka naktu un palīdzētu aprūpēt, bet kur garantija, ka tas tiktu darīts regulāri? Katram pašam sava dzīve. Arī pie ārsta savu reizi jāaizved. Pie mums viss ir tepat. Ja vajag, mūsu pienākums ir aizvest arī pie tiem ārstiem, kuri slimnīcā nepieņem. Klientiem par to galva nav jālauza.

Cenšamies piedāvāt iespēju darboties – kopā kaut ko cepam, mīzajam ābolus, Pilsētas svētkos centāties aizvest uz pasākumiem, lai redz kaut ko ārpus nodaļas. Bet brīžiem šķiet, ka viņi no dzīves ir noguruši. Vidējais vecums tomēr ir ap 80 gadu, tādēļ cilvēki vairāk grib būt vieni.

Lai vai kā – pansionāti ir pilni, arī pie mums un *Ventā*. Bieži zvana no Rīgas, jo tur neesot vietu, ir cilvēki no Ogres, Ventspils novada, Liepājas, bet vairums no Kuldīgas novada. Cilvēki gaida rindā, lai tiktu iekšā. Tādu, kuri aiziet atpakaļ uz mājām tāpēc, ka piederīgajiem apstākļi uzlabojušies, ir maz. Lielākā daļa aiziet uz mūža mājām. Gadās arī, ka rindā stāvētāji nesagaida...

Tomēr mājas dzīve, lai arī kādos apstākļos, ir mājas dzīve. Tā ir pierastāka, kaut gan dažreiz nav bijis kurināts, nav ne dušas, ne tualetes.

Kuldīgas slimnīcas ilgstošās sociālās aprūpes nodaļā jeb pansionātā uzturēšanās maksa ir **680 eiro mēnesī**. Iemītņieks maksā **90%** no pensijas, **10%** paliek ikdienas tēriņiem. Pārējo summu sedz vai nu viņa pašvaldības sociālais dienests, vai tuvinieki.

Teicu: „Pati aizbraukt nevaru. Māšēl, ņem vīru, brauciet apskatīt! Viņa visu safotografēja, man parādīja. Piezvanīju, un tieši vadītāja Sanita (Dzintare – aut.) bija pie telefona. 2016. gada 7. oktobrī mani atveda.”

MAKSĀ PAŠVALDĪBA

Par pansionātu samaksāt Melitas kundze nespēj – to dara Ventspils novada pašvaldība, bet pirmo gadu maksājusi pati no uzkrājuma, kas radies tad, kad Pāvilostā pārdevusi dzīvokli. „Uzreiz nevarēju visus papīrus Ventspilī nokārtot. Tad gulētu gar zemi. Kad nauda beidzās, sāka maksāt pašvaldība,” viņa rāda krūzīti ar Ventspils novada domes logo. To sociālā darbiniece vēl Jūrkalnē uzdevinājusi, un tā paņemta līdzī.

Pansionātu Melitas kundze sauc par miera ostu, kurā viņa beidzot pietājusī: „Gadi pagājuši nemanot. Te viss ir labi. Kolektīvs labu labais. Ka tik viņiem maksātu tik, cik pelnījusi, ar mums ņemoties: cilā, nomazgā, pabaro. Protams, jūt, ka kādam pansionātā iemītniekam naudiņas vairāk, ka bērni kaut ko atved. Viens otrs sūdzas par ēdienu – var just, ka pieradis pie bagātības. Gribas teikt: „Ko tu sūdzies! Kādēļ tad nāci šurp?” Es nestīdžos. Māsa dod tik, cik vajag, arī stiprajām zālēm. Man mēnesi paliek 34 eiro, bet sāpu zāles izmaksā 20. Kaut ko jau sakārojas. Arī krustmeitiņa Kristīnīte palīdz.”

KAUT KAS SARGĀ

M.Priedoliņa visu mūžu zina, ko nozīmē cīnīties par katru kapeiku: „Nekas no gaisa nekrīt. Dzīvī visādi gājīs, bet iekšā ir kaut kas tāds, kas dod cīņas sparu. Šeit meitenes man lika pievērsties Dievam – tam ticu. Tantei bija Dieva bildīte – to lūdzu. Kaut kas visu laiku stāvēja aiz

muguras. Pāvilostā bija labi kaimiņi – maizi un zivis atnesa, dažreiz arī zupu. Es ļoti mainījos svarā un apģērbu pirku *humpalās* – tur lētāk. Dvēselei ļoti daudz lasīju grāmatas, bet tagad sabojājušās acis. Klausos radio, skatos televīzoru, parunājam ar istabas biedreni, ar citiem satiekos centumos un pasākumos. Ārā mani izstumt ratiņos, bet es ilgi nevaru nosēdēt – prasos atpakaļ. Apkārtņi pa logu paskatos, man patīk: koki, zaļums.” Ja pensija būtu liela, vai arī tad izvēlētos pansionātu? Melitas kundze atbild apstiprinoši: „Man vajag dienas un nakts uzraudzību. Te tāda ir. Mājās cilvēks var apsolt, ka atnāks, bet piekrāp.” Ar vairuma pensionāru likteni viņa gan nav mierā: „Par maz mums maksā. Esam tomēr visu mūžu strādājuši. Lai arī pie tādas un šitādas valdības, bet viss valsts labā.”

SAPNIS PAR JŪRU

„Ja būtu veselība, labprāt aizbrauktu uz Zviedriju pie krustmeitas, paskatītos viņas bērniņus,” nosaka Melitas kundze. Padomju Savienību viņa izbraukājusi, bet citur bijusi nav, veselība neļāva.

„Jūru vēl gribētos dzirdēt. Atbraucēji Pāvilostā šausminājās, kā varot tur dzīvot, kad tādi viņi! – visu trako. Pie tā pierod. Kad bērni bijām, mūsu dienu pie jūras dzīvojamies: nopeldējāmies, sauļojāmies. Tas, kam mājas vajag, aizskrēja pēc maizes kukuļa – uzgrauzām batonu un metāmies spēlēties. Daudz maksāķerjām – kā jau īsti zvejnieku bērni. Paši cepām, devām kaķītiem. Tikām uz moliem, jo mans tēvs kapteinis robežsargus pazina. Uz moliem varēja zušus, menciņas un butes noķert,” Melitas kundze acīs izēnības prieks. Uz atvadām viņa nosaka, ka labprāt gribētu pansionātā turēt sunīti: būtu kāds, ko paglāstīt, ar ko parunāt.

Lāsmas Reimanes foto

„Te ir mana pasaule, te mans miers, mājas un gultiņa. Ar to esmu ļoti apmierināta,” tā jūrkalniece Melita Priedoliņa saka par ilgstošās sociālās aprūpes nodaļu Kuldīgas slimnīcā.

nevarēju, bet ēst varēt varēju. Pensija kļuva par dažiem santīmiem lielāka. Pēc desmit ārstēšanās gadiem atzina, ka izārstējama neesmu, un piešķīra otro grupu uz mūžu. Pārgāju uz vecuma pensiju, jo tā iznāca par 60 eiro lielāka,” atminas Melitas kundze.

MĀJA JĀATSTĀJ

Tur nodzīvojusi 13 gadus. Tad nomirusi draudzene, pēc laika – viņas vīrs. Draudzenes meita gribējusi māju sev. „Kaimiņiene mudināja, lai eju uz pansionātu. Kur citur lai liekos? Mātai arī nevarēju uzbaizties. No mājas bija jāizvācas līdz 31. jūlijam. Divus mēnešus padzīvoju pie māsas, bet pāiet varēju, tikai gar sienu turēdamās. Vienā brīdī saliecos un atpakaļ netiku. Domāju par Jūrkalnes pansionātu, bet māsa neļāva – tur vienā istabā pa pieciem jādzīvo. Labi, ka radio dzirdēju, kā Eglīša kungs (tālaika Kuldīgas slimnīcas vadītājs Ivars Eglītis – aut.) reklamē savu pansionātu.

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Minimālā vecuma pensija		
Darba stāžs	Minimālā pensija (eiro)	Invalīdiem no bērības (eiro)
Vairāk nekā 41 gads	108,85	181,42
31–40 gadi	96,05	160,08
21–30 gadi	83,24	138,74
Līdz 20 gadiem	70,43	117,39

Vecuma pensija 2015. un 2018. gadā		
Eiro	Saņēmēju skaits (%)	
	2015.	2018.
Līdz 100	4%	5%
100,01 – 150	3%	3%
150,01 – 200	5%	2%
200,01 – 250	28%	10%
250,01 – 300	30%	23%
300,01 – 400	19%	36%
400,01 – 500	5%	10%
500,01 – 1000	5%	9%
Vairāk nekā 1000,01	1%	2%

Patēriņa cenu kāpums no 2015. līdz 2018. gadam 7,3%.

(No Maijas Jankovskas grāmatas *Vecumdienas. Pētījums par senioru dzīvi Latvijā*.)

LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA

Kas jāzina par pensiju indeksāciju

Arī šogad Latvijā 1. oktobrī pensijas indeksētas. To nosaka likums Par valsts pensijām. Nolūks – nodrošināt pensiju aizsardzību pret pirkspējas krišanos. Labklājības ministre Ramona Petričeva uzsver, ka šogad ir lielākā indeksācija pēdējo gadu laikā. To nodrošina ekonomikas attīstība.

• Ar indeksāciju palielinātas pensijas un atļūdzības vai to daļu apmērs, kas nepārsniedz 420 eiro. **PIEMĒRS.** Ja cilvēks saņem zem 420 eiro, tad indeksēta visa pensija. Bet, ja saņem 500 eiro, tad indeksē tikai 420 eiro, bet atlikušos 80 eiro nepārskata.

• Iznēmums ir politiski represētie, cilvēki ar I grupas invaliditāti un Černobilas atomelektrostācijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki. Viņiem tiek indeksēta visa pensija.

• Izdienas, invaliditātes, apgādnieka zaudējuma pensijas un atļūdzības palielināsies par 7,19%.

• Ja apdrošināšanas stāžs ir līdz 29 gadiem, pensija palielināsies par 7,19%; ja 30–39 gadi, kā arī tad, ja pensija piešķirta par darbu kaitīgos un smagos vai sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos apstākļos, – par 8,05%; ja 40–44 gadi – 8,91%; ja vairāk nekā 45 gadi – 9,77%. **PIEMĒRS.** Ja pensija ir 350 eiro, tad ar apdrošināšanas stāžu līdz 29 gadiem no oktobra būs 375,17 eiro. Ja stāžs ir 30–39 gadi, tad 378,18 eiro. Ja 40–44 gadi, tad 381,19 eiro. Ja 45 gadi un vairāk, tad 384,20 eiro.

• Pirmo reizi indeksētas arī piemaksas pie vecuma un invaliditātes pensijas par stāžu līdz 1995. gada 31. decembrim, izņemot jebkuru 1,0719. **PIEMĒRS.** Ja iepriekš par vienu stāžu gadu līdz 1995. gada 31. decembrim cilvēks saņēma vienu eiro, tad pēc indeksācijas – 1,07 eiro; ja saņēma 1,50 eiro, tad tagad 1,61 eiro.

! No kopējās pensijas un piemaksas var tikt ieturēti iedzīvotāju ienākuma nodokļi, ja tā pārsniedz 250 eiro, un tas izmaksājamo summu samazina.

Savu pensiju var uzzināt jebkurā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļā vai internetā: www.vsaal.lv/lv/kontakti/kontaktinformacija. To var izdarīt arī portālā www.latvija.lv.

Lai pensijas indeksētu šogad, pēc provizoriskiem aprēķiniem, tiks izlietoti 41,6 milj. eiro, nākamgad jau 166 milj. eiro.

Gaida nepacietīgi, bet ar prieku

Skrundas novada bērni (līdz pieciem gadiem) un viņu vecāki nepacietīgi gaida pirmsskolas izglītības iestādes *Liepziediņš* rekonstrukcijas beigas, jo rotaļu grupas izvietotas pa pagastiem, līdz ar to jāpiecieš nelielas neērtības. Savukārt sešgadniekiem telpas iekārtotas vidusskolā, un viņi tur paliks arī pēc bērnudārza pārbūves.

NOZĪMĪGS IEGULDĪJUMS

Domes izglītības nodaļas vadītāja Inga Flugrāte norāda, ka ieilgusī rekonstrukcija un *Liepziediņa* sadrumstalotība nav radījusi tādas neērtības, lai aizēnotu prieku par lielo ieguvumu vēlāk. Bērnudārzam pārbūve bija vajadzīga jau sen – ēkas nolietotas, ar ikgadējo remontu nepietika. Turklāt tās bija grūti pielāgot jaunajam Ministru kabineta (MK) noteikumu prasībām. Līdz ar paplašināšanos un otrā stāva izbūvi varēs uzņemt bērnus jau no pusotra gada. Iepriekš tas nebija iespējams, un strādājošajiem vecākiem bija grūti atrast, kas varētu mazuli pieskatīt. Pašvaldība jau sākusi pusotrgadniekus uzņemt. Viņiem pielāgotas telpas Skrundas vidusskolā, bet tas ir tikai īslaicīgi.

RAŅĶOS UN RUDBĀRŽOS LIKVIDĒS

Rotaļu grupas pagaidām ir visos četros novada pagastos: Rudbāržos bijušajā O.Kalpaka sākumskolā, Raņķos pagasta pārvaldē, kur savulaik likvidēta pirmsskolas grupiņa, Nīkrāces pamatskolā, kā arī Skrundas pagastā šogad slēgtajā Jaunmuižas pamatskolā, kurp tiek vests visvairāk mazo

Mazajiem sešgadniekiem lielajā skolā patīk – te esot interesanti un mājīgi. Tam piekrit skolotāja Anita Andersone.

skrundenieku. Kad *Liepziediņa* rekonstrukcija beigsies, telpas būs iekārtotas un bērni varēs atgriezties pastāvīgajā mītnē, Rudbāržos un Raņķos rotaļu grupas slēgs nepietiekama apmeklētāju skaita dēļ. Trim četriem bērniem vieglāk nodrošināt transportu un pavadoni uz bērnudārzu pilsētā nekā ēdināt un uzturēt atbilstošas telpas pagastā. Nīkrācē ir stabila situācija – liela pirmsskolas bērnu grupa, un pamatskolai ir izredzes pastāvēt turpmāk. Arī

Jaunmuižā rotaļu grupa paliks, jo tur ir 14–15 bērnu, kuri turpinās to apmeklēt.

Rekonstruētajā *Liepziediņā* pēc pašreizējiem MK noteikumiem varēs uzņemt ap 140, pēc jaunajiem (vēl nav spēkā) – 130. Tiek prognozēts, ka visas vietas būs aizņemtas, bet arī rinda neveidosies. Ja tā būs, priekšroka attiecīgā vecuma grupā tiks dota skrundeniekiem, kā arī Rudbāržu un Raņķu bērniem, jo tur rotaļu grupas nebūs.

KOMBINĒTA SATIKSME

„Satiksme pašreiz ir kombinēta – dažādos virzienos brauc gan skolēnu autobusi, gan sabiedriskais transports,” piebilst I.Flugrāte. „Diemžēl dažiem bērniem nākas celties agrāk, lai autobusu sagaidītu jau ap septiņiem rītā, un braukt ar līkumu. Esam transportu sakombinējuši tā, lai mazāk neērtību. Sadarbībā ar Kurzemes plānošanas reģionu panākts, ka pie Jaunmuižas pamatskolas izveidota jauna autobusu pietura un bērniem

nav jāiet gabals no lielā ceļa. Daži vecāki ved paši. Sabiedriskajā transportā kā pavadoni ir bērnudārza darbinieki.”

Skolēnu pārvadājumu saraksts ir pašvaldības mājaslapā, bet pēc *Liepziediņa* atvēršanas tas var mainīties.

PIEROD PIE SKOLAS VIDES

„Paredzēts, ka sešgadīgo grupa paliks vidusskolā,” turpina I.Flugrāte. „Telpas atbilst viņu vajadzībām un normatīviem. Tomēr ir tādi vecāki, kuri vēlēšies, lai bērns līdz skolai mācās izteiktā bērnudārza vidē. Tāda iespēja būs, jo viņu nav daudz.”

Kurzemnieks vidusskolā viesojās un apskatīja, kā sešgadnieki tur iekārtojušies. Gandrīz visi sauca, ka atpakaļ uz *Liepziediņu* nemaz negrib – lielajā skolā ir interesanti un mājīgi. Pirmsskolas bērniem ierādītas divas telpas, kurās iepriekš mācījās mazāko klašu skolēni: vienā viņi mācās, otrā atpūšas. Labierīcības pielāgotas mazo bērnu vajadzībām. Telpas nodalītas no lielās skolas koridora. Daudziem te mācās brāļi un māsas. Mācību iestādes direktors Ainārs Zankovskis uzskata, ka tā bērni jau pirms mācību gaitu sākšanas pierod pie skolas vides.

Skrundas vidusskolā katra stāva koridors pēc remonta ieguvis savu krāsu un akcentu, telpas padarot dzīvākas.

Glītās telpās patīkamāk

Šis mācību gads Skrundas vidusskolā sācies ar patīkamām pārmaiņām telpu izskatā.

Kā pastāstīja direktors Ainārs Zankovskis, ik gadu vasaras brīvlaikā skolā notiek liels remonts. Šoreiz lielākie ieguvumi redzami visos koridoros. Katrs stāvs ieguvis savu krāsu un akcentu, tādējādi padarot telpas dzīvākas un mājīgākas. Tāpat nokrāsotas sienas kāpnēs, nomainītas durvis dabaszinību kabinetam un labierīcībām, dienviņu pusē notonēti logi, lai, saulei iespīdot, telpas nesakarstu un tajās saglabātos

optimāla temperatūra. Visā ēkā ierīkota ugunsdrošības sistēma. Remonta kopējās izmaksas ir vairāk nekā 127 tūkstoši eiro. „Nākamgad ceram uzlabot vestibila izskatu un ķerties pie klasēm. Kad visu būsīm izremontējuši, atkal vajadzēs sākt no gala,” piebilst direktors.

Skrundas vidusskolā mācās 349 skolēni, tostarp 1. klasē – 28 bērni. Strādā 47 pedagogi. Ir trīs jaunas skolotājas: pirmsskolas grupā – Iluta Meija, speciālās pamatizglītības programmā skolēniem ar garīgās attīstības traucējumiem – Irina Freimane un Gunita Ozoliņa.

Rit pēdējie darbi

Skrundas bērnudārza *Liepziediņš* remontu plānots pabeigt šomēnes.

Jaunās telpas izrāda SIA *Inbuv* projektu vadītāja Zane Reita, kura informē, ka rit pēdējie darbi. Projektēšana sāka 2017. gada decembrī. Darbu bijis plānots pabeigt pirms šī mācību gada, bet, lai projektēšanā un celtniecībā atrastu vislabāko risinājumu, tas aizkavējies. Būvnieki rīkojuši sapulci, lai iedzīvotājiem visu izskaidrotu. Z.Reita: „Agrāk šeit bija divas ēkas, tagad tās ir savienotas un uzbūvēts otrais stāvs. Ēka kļuvusi krietni lielāka – vairāk nekā 1000 kvadrātmetru. Pagalmā darbs ir pabeigts. Bērnudārzā būs septiņas grupas, un katrai būs savs spēļu laukums, izveidots arī skrejceļš un neliels kalns, ko ziemā varēs izmantot kā slīdkalniņu. Pirmajā stāvā plānotas trīs grupas mazākajiem bērniem, virtuve un administrācijas telpas, otrajā – telpas lielākiem bērniem, kā arī pasākumu zāle. Tā ir plaša un daudzfunkcionāla, paredzēta 100 cilvēkiem. Varēs rīkot gan pasākumus, gan sporta nodarbības.

Iepriekšējā ēka bija ļoti sena. Domāju, ka bērni ar nepacietību gaida modernās telpas. Šī Skrundai būs ļoti laba perspektīva: ja ir bērnudārzs, ir arī iedzīvotāji. Sadarbība ar pašvaldību ir veiksmīga.”

Pagalmā iekārtoti vairāki spēļu laukumi.

Skrundas bērnudārza *Liepziediņš* pārbūvē rit pēdējie darbi.

Lāsma Reimane, Daina Tāfelberga, Lāsma Reimanes foto

SARUNA AR JUBILĀRI

Kad piecnieki vien

1. oktobrī skaistu jubileju svinēja rudbāržniece, divu bērnu mamma, samariete un aktīva sabiedriskās dzīves dalībniece INESE BILIŅECA.

IZAUGA LAUKOS

Lai gan vecāki ir kuldīdznieki, jubilāre jau kopš bērnības vienmēr dzīvojusi Rudbāržos. 60. gadu vidū jaunajām māmiņām jau drīz pēc bērna piedzimšanas bija jāiet strādāt. Tā Inese auga pie vecmāmiņas lauku saimniecībā. Mācījās Rudbāržu pamatskolā, kas tad jau bija iekārtota vēsturiskajā pilī, bet vēl nebija nosaukta Latvijas brīvības cīnītāju vadoņa Oskara Kalpaka vārdā. Pēc tam aizgāja uz Kazdangas sovhoztehnikumu mācīties par zootehniķi. Mācījās trīs gadus, bet izstājās, jo mīļajos Rudbāržos šajā profesijā nebija iespējas strādāt. Atgriezās dzimtajā ciemā, vispirms pastrādāja dārzniecībā, pēc tam par auklīti bērnudārzā un tad tomēr dabūja darbu lopkopībā, kuru apguva tehnikumā.

BEZ DĀRZA NEVAR

„Mums vienmēr bijusi saimniecība. Kad man bija 18 gadu, oma uzdāvināja telīti, lai audzēju par gotiņu. Tikai nesen likvidēju savu cūku fermu. Liela saimniecība bija – ap 50 sivēnmāšu, visus sivēnus, kas dzima, audzējām par bekoniem. Mums ar vīru bija savs uzņēmums. Nozarē gadījušās visādas krīzes, kad iepirkuma cena nokrita līdz santīmiem un cietām zaudējumus. Bet izturējām. Vareja jau turpināt, bet vīrs un dēls

tagad strādā ārzemēs. Dārzs gan vēl palicis un prasa darbu. Es nesaprotu tos cilvēkus, kuriem pie mājas ir zeme, bet tajā nekas nav iestādīts. Man arī vairs nav lielo kartupeļu lauku kā tad, kad nodarbojāties ar lauksaimniecību. Bet savai iztikšanai gan viss tiek izaudzēts.”

SAMARIEŠOS ĪSTĀ VIETA

Kādus gadus četrus I.Biliņeca nostrādājusi par kultūras organizatori. Darbs patīcis, bet šī joma tomēr nav aizrāvusi dienas režīma dēļ: „Nav taisnība, ka kultūras darbiniekam viegli – vieni vienīgi prieki un izklaides, tikšanās ar mākslas ļaudīm. Lai to noorganizētu, daudz jādomā, jāmeklē iespējas. Budžets jau ar' tāds niecīgs. Un tad vēl vakari un balles naktīs.”

Jau iepriekš jubilāre bija pieteikusies Latvijas Samariešu apvienības Skrundas nodaļā, bet palikusi kandidātos. Kad viena darbiniece aizbraukusi uz ārzemēm, viņas vietu dabūjusi I.Biliņeca. Līdz šīgada sākumam viņa vēl turpinājusi strādāt arī par kultūras organizatori, bet savienot abus amatus bijis ļoti grūti, un Inese sapratusi, ka būt par samarieti patīk vairāk.

VISU UZTVERT AR LABU

Pirms diviem gadiem I.Biliņeca izmācīju-

sies par sociālo aprūpētāju, bet gadu vēlāk ieguvusi māsas palīga diplomu. Arī samariešos nav viegli, jo jāaprūpē veci un slimi cilvēki ar atšķirīgiem raksturiem. „Gadās, ka kāds cenšas mūs par daudz izmantot, bet nedrīkst viņam aizrādīt. Man tas nemaz neienāk prātā – man patīk visu uztvert ar labu. Tāda ir samariešu misija: palīdzēt vairāk, nekā teikt līgumā ar darba devēju.

Kur rodu enerģiju, ja uznāk izsīkuma brīži? Grūti pateikt, jo tādu milzīgu bezspēku nemaz neatceros. Ja sliktis garastāvoklis, paklausos patīkamu mūziku.”

MĀJU IZJŪTA

Ko jubilāre saka par to, ka gadu skaitlī piecnieki vien? Inese atbild, ka šoreiz nekāda dāncošana tam par godu nesanāks, jo jāatlabst pēc nesenās operācijas. „Bet gan jau būs vēl citi – smukāki – gadi, kad izdancoties,” nosmej optimistiskā sieviete. Piemēram, nākamgad būs sudraba kāzu jubileja.

Savu īsto mīlestību Vasiliju Biliņecu sa- gaidījusi 80. gadu otrajā pusē, kad viņš atbraucis no Ukrainas uz Latviju. Satikušies vairākus gadus, tad sapratuši, ka jāprecas. Izaudzinājuši dēlu Nauri un meitu Anitu. Nauris tāpat kā tēvs strādā celtniecībā, bet Norvēģijā (Vasilijs Nīderlandē). Anita izmācījusi loģistiku Liepājas jūrmieci-

„Ja darbs patīk un ar prieku eju to darīt, tas vien jau dod enerģiju,” teic Inese Biliņeca.

koledžā, turpina studēt uzņēmējdarbību. „Pirms sešiem gadiem trīssarpus mēnešus pastrādāju zemeņu audzētavā ārzemēs,” atceras Inese. „Nē, tas nav man domāts! Man vajag māju sajūtu. Skumji, ka vīrs un bērni prom, bet ko lai dara, ja tāda ekonomiskā situācija? Turklāt man patīk būt arī vienai.”

Daina Tafelberga
Ineses Biliņecas arhīva foto

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā 1. un 2. oktobrī piedzimušas divas meitenītes. Vecāki viņām devušas vārdus Nora un Rebeka.

DĀRZA DARBI

No 4. līdz 11. oktobrim

Ārija Rudlapa,
agronome

Oktobrī lejupejošais Mēness jeb stādāmais laiks ir 1.–5. un 20.–31. oktobris, bet augšupejošais – no 6. līdz 19. oktobrim.

5., 6. oktobris. Augļu dienas. Novāc ābolus un bumbierus, liek glabātavās un pārstrādā. Lasa vīnogas, dzērvenes un mežrozīšu paaugļus. Stāda augļu kokus. Sēj ziemājus. No dārza izvāc bojātos augļus un nolauztos zarus. Grābj un izvāc lapas. Siltumnīcās novāc noražojušos gurķus un tomātus.

7., 8. oktobris. Sakņu dienas. Novāc pēdējos sakņaugus: bietes, burkānus, pastinaku, mārrutkus, topinambūrus, melnos rutkus. Apstrādā un mēslo zemi. Stāda ziemas ķiplokus un sīpolus, kā arī kokus un krūmus. Čemuru sīpolus liek siltā un sausā vietā.

9., 10., 11. oktobris. Ziedu dienas. Apgrīž ziemcietes un nenobriedušos rožu dzinumus. Stāda pavasara sīpolpuķes. Pierok ziemcietu un dekoratīvo krūmu stādus, kam nav atrasta pastāvīga vieta. Vāc materiālus floristikai.

VESELĪBAI

Ērtākā redzes korekcija – kontaktlēcas

Kontaktlēcas kļuvas par ērtu redzes korekcijas paņēmieni. To straujā attīstība pārdesmit gados izraisījusi teju revolūciju, un īpaši aktīvās dzīves piekritēji brillu vietā arvien biežāk izvēlas lēcas. Vispopulārākās tās ir jaunajai paaudzei līdz 34 gadiem. Lūk, pāris padomu, kā tās lietot un kopt.

ACU PĀRBAUDE

Lai sāktu lietot, vispirms noteikti jānododas pie optometrista, kurš redzi pārbaudīs un piemeklēs tādas kontaktlēcas, kas ar acīm būs saderīgas. Iegādājoties pirmās uz savu

galvu, bez speciālista konsultācijas, var gadīties, ka lēcas neder. Tas var raisīt nepatīkamas sajūtas nēsājot, acs apsārtumu, niezi un asarošanu.

IEVĒROT TERMIŅU

Vienas dienas lēcas nedrīkst lietot ilgāk par šo laiku. Izmantojot arī citus veidus, jāvadās pēc derīguma termiņa un lietošanas režīma. Līdzīgi arī ar kopšanas šķidrumu – nelietot ilgāk par derīguma termiņu.

ROKĀM JĀBŪT TĪRĀM

Optometrists pirmajā apmeklējumā iemācīs lietot lē-

cas pēc higiēnas prasībām. Tomēr ar to nepietiks. Ir svarīgi pirms lēcas ievietošanas acī rokas rūpīgi nomazgāt ar siltu ūdeni un noslaucīt, lai mazinātu risku, ka baktērijas, mikrobi un vienkārši netīrumi nonāk acīs, jo tas var veicināt infekciju un iekaisumu.

JĀĻĀUJ ATPŪSTIES

Ja lietojat dienas kontaktlēcas, jāatceras pirms došanās gulēt tās izņemt. Var izvēlēties arī pagarinātā režīma, taču arī tās der izņemt vismaz pāris reizi nedēļā. Termiņu neievērojot, palielinās infekcijas risks. Ja jums ir

dienas lēcas, ko lieto nedēļu, ieteicams vienu dienu acis atpūtināt un, ja vajag, lietot brilles.

LĒCAS UN KOSMĒTIKA

Lai dienā acis negrauztu un nemiglotos, lēcas no rītiem jāieliek vēl pirms kosmētikas uzklāšanas. Tas pats attiecas uz izņemšanu – tas jādara pirms kosmētikas no-tīrīšanas. Nav ieteicama acu tuša, kas skropstas pagarina, jo tajā ir mikrošķiedras, kas acis var kairināt papildus. Arī ūdensnoturīga tuša neder – uz mikstās kontaktlēcu virsmas tā var atstāt traipus.

IZ DZĪVES

No somiņas lien ārā dzēriens

Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra darbinieks Adrians Dravnieks stāsta, ka interesanti un smieklīgi notikumi darbā gādās bieži.

„Jauniešu mājā bija pasākums, un mēs viņus vienmēr kontrolējam. Ienāca divas meitenes, nolika somiņu un aizgāja noģērbties. Sežu, skatos, ka no somiņas lien ārā alkoholisks dzēriens. Meitenes atnāk atpakaļ, un es jautāju: „Kas tas par dzērienu?” Viņas izvelk ārā un rāda Moku. Es jautāju: „Kurai omītei tad nozagāt?”

Vēl spilgti atceros laiku, kad jauniešu mājā sāku strādāt. Mums visur ir kameras. Te nāca viens pārtis. Redzu, ka tas uziet uz otro stāvu, bet tur kameru nav. Es pēc kāda laika cilpoju pakal skatīties, ko tad abi dara. Sēž uz dīvāniņa un bučoju. Teicu, ka tas nebūtu īsti pareizi. Nākamajā dienā puisis atnāk un jautā: „Jums tur augšā istabiņas. Vai es nevarētu dabūt atslēgu?” Jautāju: „Ko tad jums tajā istabiņā vajag?” Puisis atbild: „Mums tikai parunāties.” Pagāja divi mēneši, un pārim bija kāzas.

BĒRNU VALODIŅA

Mamma prasa:

– Kādu putru tu šodien ēdi dārziņā?

Aleksis (3 gadi) atbild:

– Nezinu, es viņu nepazīnu. Varbūt tā bija cepta ola.

.....

Jēkabs (5 gadi) mācās dzejolīti. Iet grūti, un zēns dusmojas:

– Jā, es simt tūkstoš sekundēs iemācīšos un divās stundās atkal aizmirsīšu!

.....

Puikas sētā kaut ko nevar sadalīt, notiek ķīviņš. Pie Jānīša mammas pienāk sašutis Jānīša draugs Jurgis (abiem 5 gadi):

– Tu slikti esi audzinājis savu dēlu Jāni! Padomā labi, ko vari darīt lietas labā!

Darīt to, kas patīk. Lai nav jāstrādā

EVĪJA KLEINBERGA *Kurzemes Radio* mājaslapā saka: „Izvēlies dzīvē nodarboties ar to, kas tev patīk, un tev nekad nebūs jāstrādā.” Tad nu kādā mazliet lietainā dienā aicināju Eviju uz sarunu par viņas patikamo nodarbošanos – viņa ir *Kurzemes Radio* reklāmas un mārketinga daļas vadītāja. Lai arī neesam pazīstamas, ātri vien pārejam uz tu.

Kādi ir tavi pienākumi?

Manā pārziņā ir divas nodaļas: pārdošanas un mārketinga. Katrai sava komanda, un mans uzdevums ir komandu vadīt uz mērķu un plānu izpildi. Pārraudzīt, organizēt nodaļu darbu, sniegt padomus dažādās situācijās. Katru dienu ir cieša sadarbība ar radio programmas direktoru Emīlu Kazakovu – kopā plānojam un ieviešam jaunas idejas, kas uzlabotu radio kopējo skanējumu un tēlu.

Kāda ir atšķirība starp pārdošanu un mārketingu?

Pārdošana – tie ir radio ieņēmumi, gada plāna izpilde. Mums nav dotāciju, tādēļ ienākumi, kas tiek gūti, pārdodot ētera laiku, ir ļoti svarīgi. Savukārt mārketinga – tas ir darbs ar uzņēmuma tēlu, sociālajiem tīkliem, pasākumu organizēšanu un citas aktivitātes. Katru gadu kopā ar komandu izstrādājam komunikācijas stratēģijas plānu, pēc kura vadāmies, lai sasniegtu vēlamu rezultātu.

Kas *Kurzemes Radio* šobrīd jauns?

Tuvojas gada beigas, tāpēc sākam plānot nākamo gadu – līgumi tiek pagarināti un slēgti jauni, plānojam jaunu sadarbību. Oktobrī būs rudens reklāmas kampaņa, kuras galvenais mērķis ir parādīt radio personības jeb raidījumu vadītājus, kuru balsis dzirdam ēterā.

Vai pati raidījumus nevedi?

Nē, bet labprāt ierunāju reklāmas. Raidījumu vadīšana nav domāta man. Man nav tādu īpašību, lai to darītu.

Ja tu tomēr veidotu raidījumus, par ko tie būtu?

Varbūt par dabu, dzīvniekiem.

Kādas īpašības vajadzīgas raidījuma vadītājam?

Jāspēj ātri uztvert, saprast, reaģēt un situācijai pielāgoties, jābūt kompetentam dažādās jomās, bagātai valodai, intelektam, jābūt atraktīvam, ar labu humora izjūtu un noteikti radošam. Neesmu to darījusi un pat nebiju vēlmi – es labāk palieku ētera otrajā pusē.

Kā nonāci līdz šim darbam?

Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātē mācījos komunikācijas zinātni ar reklāmas no virzienu. Otrajā gadā bija jāmeklē prakses vieta. Gribēju to atrast Kuldīgā, lai tās laikā esmu mājās. Mans draugs, nu jau vīrs, teica, lai piesakos *Kurzemes Radio*. Es pirms tam par tādu biju dzirdējusi, bet tā noteikti nebija mīļākā radiostacija. Uzrakstīju reklāmas daļas vadītājam Jolantai Derkevicai-Pilskungai un pieteicos praksē. Tā ilga mēnesi. Pabeidzu universitāti, sāku meklēt darbu un sākumā pieteicos uz vakanci uzņēmumā *DaJO*, nezinot, ka tas ir Jolantas vadīts uzņēmums. Pēc

„Lai radio ir labākais draugs,” tā sava darba mērķi raksturo *Kurzemes Radio* reklāmas un mārketinga daļas vadītāja Evija Kleinberga.

intervijas viņa man prasīja, vai es negribētu pamēģināt strādāt radio. Piekritu un sākumā strādāju kā reklāmas konsultante.

Vai esi dzimusi kuldīdzniece?

Nē, esmu no laukiem – no apdzīvotas vietas Vangas Laidu pagastā. Kuldīgā kopā ar vecākiem sāku dzīvot tad, kad mācījos vēl pamatskolā. 5. klasi biju pabeigusi Turlavas pamatskolā. 6. klasi sāku agrākajā Viļa Plūdona Kuldīgas ģimnāzijā. Mācoties tur, sapratu, ka noteikti gribēšu studēt reklāmu un mārketingu. Vēl tagad atceros, kā ekonomikas stundā skolotāja Daina Grīna stāstīja, kas ir mārketinga, reklāma, sabiedriskās attiecības, un piebilda, ka, izvēloties šo nozari, var veidot karjeru. Tas man bija ļoti motivējoši – sapratu, ka to vēlos.

Kas darbā ir pats interesantākais?

Cilvēki. Man patīk strādāt ar cilvēkiem. Patīk, ka ir jāiedziļinās, jāsaprot katrs klients, jo katrs ir citāds. Jāspēj paredzēt dažādas vēlmes un tās jārealizē. Man patīk tas, ka klienti nav tikai vienas nozares pārstāvji, ka ir dažādība. Jāspēj pārorientēties no vienas jomas uz citu.

Es novērtēju kolektīvu – esam kā ģimene, draugi, viens otram ļoti palīdzam, otru atbalstām. Domāju, ka kolektīvs arī ir tā atslēga, kāpēc radio izaudzis.

Būtiska nozīme ir vadītājam. Edgars Čeporjus kolektīvā ienāca 2016. gadā, kad nebijām tik saliedēti kā šobrīd. Viņš spēja mūs apvienot un arī dot radošu brīvību, kas mediju pārstāvjiem ir ļoti būtiska. Edgars iemācīja būt patstāvīgiem, atbildīgiem, precīziem un mērķtiecīgiem. Liela nozīme arī tam, ka mums ir elastīgs darba laiks – nav obligāti jāsež no astoņiem līdz pieciem. Ja esi savu izdarījis, vari doties prom arī agrāk. Galvenais, lai būtu rezultāts.

Bet ko radio darbā vajadzētu uzlabot?

Jānostiprina savas pozīcijas. Pašreizējā situācija jāuzlabo vēl vairāk, tad varēsīm skatīties tālāk un plašāk.

Kādas ir radio pozīcijas interneta laikmetā? Vai tā nav izmirstoša parādība?

Noteikti ne! Pēc pēdējiem aptaujas datiem radio nedēļā klausās vairāk kā 80% Latvijas iedzīvotāju. Tas skan veikalos, kafejnīcās, auto. Domāju, ka tā būs ilgi, tikai jāiet līdzī laikam. Klūstam vairāk digitāli.

Un ko darīt, lai ietu līdzī laikam?

Ideālā variantā būtu pašu veidotas ziņas, bet tām vajag papildu ienākumus. Integrējam radio internetā – ne tikai sociālajos tīklos vien, izmantojam arī citus

instrumentus. Vajag vairāk oriģinālrādījumu, individuālu pieeju. Cilvēki novērtē, ja informācija domāta tiem individuāli, nevis masām. Vajag, lai radio ir labākais draugs.

Kādi ir turpmākie plāni šajā jomā?

Ir dažādas idejas, ko turpmākos piecus gadus darīsim, lai klausītāju nepazaudētu, noturētu un viņam nevajadzētu informāciju meklēt, piemēram, internetā, jo tas prasa papildu laiku. Un, kā zināms, laiks šobrīd ir svarīgs, un tā vienmēr ir par maz. Radio ir fona medijs – to klausoties, vari darīt citas lietas, bet informāciju iegūt.

Ar ko jūs radio atšķiras no citiem?

Ar kurzemnieciskumu. Mēs vienmēr pirmajā vietā liekam kurzemnieku. Ir svarīgi informēt vispirms par to, kas notiek viņa pilsētā, novadā, tādēļ ziņas tiek pielāgotas. Svarīgi klausītājam pastāstīt, kādas ir atpūtas iespējas, kādi kultūras pasākumi, kādus svarīgus lēmumus pieņem valdība, kāda vispār situācija valstī. Noteikti svarīgi ir zināt, kāds laiks sagaidāms un kāda ir situācija uz ceļa. Mūsu uzdevums ir klausītāju arī izglītot, tādēļ raidījumā *Radioskatuve*, ko vada Dace Blathena, piedāvājam interesantas intervijas ar Latvijā, tostarp Kurzemē un Zemgalē, pazīstamiem cilvēkiem.

Vai ir pētījumi, cik cilvēku klausās tieši jūs staciju, kas viņiem patīk?

Pēc pēdējiem *Kantar TNS* (pētījumu un konsultāciju kompānijas – red.) datiem, nedēļā mūs Latvijā klausās 132 tūkstoši, Kurzemē – 78 tūkstoši jeb trešā daļa kurzemnieku. Klausītājiem noteikti patīk konkursi, jo tiem atsaucība ir ļoti liela. Saņemam labas atsauksmes un augstus novērtējumus arī par mūziku un raidījumiem.

Vai gaidāmas kādas pārmaiņas?

Visu laiku plānojam, ko darīt labāk, pamainām rubrikas, uzlabojam raidījumus. Strādājam pie tā, lai arī dienas vidū ēterā būtu dzīvs cilvēks, ne tikai apsveikumu stundā vien.

Kāpēc tas tik svarīgi?

Ja cilvēks ar radio pavada visu dienu, lai viņam ir sajūta, ka ar viņu kopā kāds ir. Apkārt ir daudz citu iespēju vienkārši klausīties mūziku, bet cilvēkiem vajag arī saturu. *Kurzemes Radio* mērķis ir informēt, izglītot un izklaidēt. Tas nav viegls darbs. Programma jāveido tāda, lai šīs trīs lietas būtu vienādā mērā, lai informācijas nav pārāk daudz, bet ir arī kaut

kas viegls. Bet tas ir programmas direktora darbs – saprast un izjust, cik daudz vajag mūzikas, cik informācijas.

Vai bijusi sadarbība ar citām radiostacijām?

Esam par to domājuši, bet vēl neesam realizējuši. Bija plāns sadarbībai ar Jēkabpils radio, bet īsti neizdevās. Pagaidām viss ir ideju līmenī.

Kur tu būsi, teiksim, pēc pieciem gadiem?

Gribētos teikt, ka tepat, bet nekad nevar zināt. Mums pieder tikai šodiena.

Kurzemes Radio mājaslapā lasīju, ka brīvajā laikā tev patīk skriet. Vai skrienot tu arī klausies radio?

Nē, klausos savu *Spotify* *playlisti*. Skriešanas laikā gribu no visa pilnīgi atslēgties. Ceturto gadu skrienu, lai uzlabotu fizisko stāvokli, izvēdinātu galvu. Cenšos vismaz divas trīs reizes nedēļā.

Kas tev skriešanā patīk?

Kad skrējieni tuvojas beigām, sāku just nogurumu, bet zinu, ka jāpabeidz. Man patīk adrenalīns pēc tam. Ir nogurums, bet arī pozitīva, pacilājoša sajūta.

Ko vēl dari brīvajā laikā?

Man patīk gleznot ar akvareļu krāsām. Sanāk reti, bet, kad iesāku, grūti beigt. Braucu uz laukiem, izbaudu dabu. Pavadu laiku ar draugiem, ģimeni.

Kas jauns pēdējā laikā personīgajā dzīvē?

Esmu apprecējusies. Ar Madaru bijām kopā deviņus gadus un izdomājām, ka beidzot jāizdara līdz galam. Šis gads vispār bijis labs. Aizceļoju uz Izraēlu – pirmoreiz tālāk par Eiropu, un tas bija liels izrāviens.

Kas tur pats interesantākais?

Viss ceļojums bija īpašs, katra vieta un cilvēki. Tur devos kopā ar kristiešu grupu, apmeklējām svētvieta, peldējos Nāves jūrā, Vidusjūrā.

Kādas tev attiecības ar reliģiju?

Esmu kristiete, apmeklēju draudzi *Dieva mājas*. Jau no bērnības zināju, ka Dievs ir, bet man ar Viņu nebija tuvu attiecību. Vecmāmiņas ir katolietes. Sākumā gāju Kuldīgas Annas baznīcā, svētdienās apmeklēju dievkalpojumu. Bet tad ar māsu izdomājām aiziet uz *Dieva mājam*, un tur sastapu dzīvu Dievu. Nokristījos. No tā laika dzīve ļoti mainījies. Sapratu, ka neesmu viena, ka man ir, uz ko paļauties, un zinu, ka Dievs par saviem bērniem vienmēr parūpēsies.

Aija Puzarele
Evijas Kleinbergas
arhīva foto

PĀRDOD

Vienistabas **DZĪVOKLI**. Tālr. 26288443.

Pārdod automašīnu **SEAT LEON**, 2006, dīzelis. Tālr. 29123852.

OPEL MERIVA CTDi COSMO, 1,7, D, 2008, pelēka, manuālā ātrumkārbā, 6 ātrumi. Ievesta no Francijas, Latvijā nav braukta. Jauna TA, salons tīrs, kā jauns, sēdekļi nav izsēdēti. Jaunas riepas uz lietiem, oriģinālajiem diskkiem, visas ekstras. Cena 2950 eiro. Tālr. 25581955, 28797794.

MB Vito alumīnija **DISKUS AR RIEPĀM**, priekšējo aizsargstieni, *Slalom* slēpes, orbitālo treniņierīci, *VAZ 2106* diskus ar riepiem. Tālr. 25764884.

Vecos **MĀLA DAKSTIŅUS** aptuveni 300 m², labā stāvoklī. Tālr. 28837240.

Z/š *Liepas* **STĀDAUDZĒTAVA** sestdien, 5. oktobrī, Jēkaba Hercoga gadatirgū tirgos Latvijā audzētus **AUGĻU KOKU** un **OGULĀJU STĀDUS**. Tālr. pasūtījumiem 27738505, www.liepas.lv.

Pārtikas **KARTUPEĻUS** 'Laura', 'Vineta', 0,25 centi/kg ar piegādi. Tālr. 29782600.

Nestandarta **BURKĀNUS**, min. daudzums 200 kg, cena 0,15 EUR/kg; nestandarta kartupeļus, min. daudzums 500 kg, cena 0,08 EUR/kg, piegāde. Tālr. 28826958.

MEŽUS, KVIEŠUS. Tālr. 29560864.

Dažādus **GRAUDUS**. Tālr. 29568938.

Brūnas, baltas **DĒJĒJVISTAS** (10–11 mēn. vecas). Pērkot 10 gab. un vairāk, piegāde bez maksas. Tālr. 24976880.

Pārdodu **DĒJĒJVISTAS** (18 mēn.). Tālr. 26211023.

SIA *Vēvers* pārdod kurināmās priedes skaidu **BRIKETES** ar piegādi. Cena 135 eiro. Tālr. 26651831.

Sausu, skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

Bērza **MALKU** maisos. Tālr. 22377474.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

TRŪDZEMI, kūtsmēsļus, kūdru, mulču. Tālr. 29560885.

PĒRK

DATORGALDU; bērnu ceļojumu gultīņu. Tālr. 29821205.

LATVIJAS MEŽU FONDS pērk **CIRSMAS, MEŽUS** un lauksaimniecības **ZEMI** visā Latvijā. Var būt ar apgrūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29711172.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena no 1000 līdz 10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

SIA PRIEDES AG pērk **CIRSMAS** un **MEŽUS**. Tālr. 26993794.

MEŽUS, cirsmas, malku. Tālr. 26544462.

Lapkoku **CIRSMAS**. Tālr. 27811870.

Bērza, oša, ozola **ZĀGBAĻĶUS** krautuvē. Tālr. 29428876.

SIA PRIEDES AG par augstu cenu mežā pie ceļa iepērk visu veidu **APALĶOKUS**. Tālr. 25445250, 26993794.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Kurzemes Gaissaimnieks* – **BUĻĻUS, GOVIS, TELES**. Tālr. 63454845, 29427543, 26569362.

ĀBOLUS sulai Kuldīgā, Mederu ielā 8. Tālr. 26567540.

GAILENES, DZĒRVENES, ĀBOLUS sulai: Kuldīgā, Palnīcas ielā 7a, tālr. 24949355; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 24845242; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612; transports pie klienta, tālr. 26284210. Dodam maisus āboliem.

Iepērkam **ĀBOLUS** sulai, visas šķirnes, arī kritušos, braucam pakal. Tālr. 20133934.

Iepērk visu šķirņu **ĀBOLUS**. Piebraucam pie klientiem. Samaksa tūlītēja. Tālr. 26190400.

Iepērk **ĀBOLUS** štakeldangā. Nodrošinām transportu. Tālr. 28165191.

PUPIŅAS, žāvētus **ĀBOLUS, ĶIPĻUS**. Tālr. 29765478, 28361292.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

IZĪRĒ

Divistabu **DZĪVOKLI** Raņķos, uz ilgu laiku. Tālr. 29276046.

BALLES DEJAS KULDĪGĀ!

Pirmdienās 18.00 Kuldīgā, Liepājas ielā 14. **Pirmā nodarbība 7. oktobrī.** AICINĀTI JAUNI DALĪBNIEKI! Nodarbības vada Aira Karele, tālr. 29455214.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties 95. koda un B autovadītāju kursiem Kuldīgā. Sākums 11. oktobrī. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

PĀRVADĀ mēbeles; izvedam vecās mēbeles. Tālr. 22377474.

PATIESĀS DZĪVES SKOLA. Tālr. 26569141.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

ĒKU DEMONTĀŽA, jumtu darbi, koka karkasa montāža, iekšdarbu pakalpojumi. Tālr. 25300993.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

KOKKOPJA/ARBORISTA pakalpojumi: koku kopšana, augļu koku kopšana, dzīvžogu ciršana. Tālr. 24423644.

TRIMERĒ zāli un krūmus visā novadā. Tālr. 28958135.

Moderna **ĀBOLU SULAS** spiešana un pasterizēšana Kuldīgā. **MINIMĀLAIS** daudzums 2 maiši ābolu. Pildīšana maisos ar krāniem 3 l – 2,00 un 5 l – 2,60 eiro. Graudu iela 3h. Tālr. 28466573.

VAJADŽĪGI

SIA *KCE* (41203037327) meklē **ELEKTROMONTĀŽAS PALĪGU**. Dažādu veidu elektromontāžas palīgdarbi. Alga, sākot no 800 eiro bruto (pirms nodokļu nomaksas). Tālr. 25444964.

OKTOBRA ERUDĪTS

Kā sauc rakstnieces **Daces Priedes** jauno grāmatu?

Atbildi līdz **7. oktobra 12.00** sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv!

Atbilde: Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra organizētajā karjeras pasākumā 8. klašu skolēni pie uzņēmējiem devās 19 maršrutos.

Pareizi atbildējuši: Inta Zaļuma, Rūta Makovska, Velta Višņevska, Indra Ābelīte, Anita Eglīte, Gunta Folkmane, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Ingars Neimanis, Valdis Dadzis, Mārcis Kalējs.

Viss par reklāmu *Kurzemniekā!* Tālrunis 63324881.

LĪDZJŪTĪBAS

*Gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd, tas paliek un mirdz.*

/V.Egle./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar Dzintru Kārklīņu, no māmiņas atvadoties.

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas kolektīvs

*Ir aplukuši soļi,
Vien paliek mīlestības gaišais stars.*

/O.Vācietis./

Izsakām līdzjūtību Lindai, omīti mūžībā pavadot.

Kristīne R., Kristīne G., Līga, Jānis

*...skumjas
starp rudens dzeltenām lapām
Uz pēdējām asterēm krīt.
Skumjš ir atvadu lietus
Pat tad, kad saule spīd.*

/H.Skuja./

Mūsu visdziļākā līdzjūtība Lindai Kārklīņai, vecmāmiņu mūžībā pavadot.

SIA *PC Konsultants* kolektīvs

*Un atmiņas ziedēs ap viņu
Baltas kā ābeles.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Odetai Turkei, no tēva atvadoties.

Kurzemes rajona tiesas zemesgrāmatas kolektīvs

*Baltie bērzi, šalciet klusi,
Sveiciet tālos apvāršņus.
Tēva sirds ir aprimusi,
Čaklās rokas mierā dus.*

/J.Sirmbārdis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Odetai Turkei, tēvu smilšu kalniņā pavadot.

Dina, Zane, Inese, Inta, Ilva

*Es būšu visur...
Kā rasa ziedos,
Kā smarža kokos,
Kā vēsma baltās ābelēs.*

/A.Eglītis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Odetai Turkei ar ģimeni, tēvu, vectēvu un vecvectēvu zaudējot.

TOK Taka biedri un draugi

VIETĒJAIS MEŽIZSTRĀDES UZŅĒMUMS

A/S VERTEX

PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS, CIRSMAS, AUGOŠUS KOKUS

☎ 283 688 38 ☎ 261 299 19

info@lmu.lv www.lmu.lv

MEKLĒ MĀJAS**Gaida saimnieku**

Saldus patversmē nokļuvis brūns, liela auguma suņu puika. Atvests no Kuldīgas novada Turlavas pagasta, kur kādās mājās bija pieklīdis. Suns gaida saimnieku.

SALDUS DZĪVNIĒKU PATVERSME

Tālr. 29391282, 63846885; www.salduspatversme.lv.

Tiek izsludināta dalībnieku papildu uzņemšana **ģitārspēles maksas kursos**. Informācija un pieteikšanās pa tālr. 29522402.

INTERESANTI

Svarīgākais planētas iemītņiņks – bite

Londonas Karaliskās ģeogrāfijas biedrība paziņojusi, ka bites iekļuvušas apdraudēto dzīvo būtnu sarakstā, vienlaikus norādot, ka tās uz planētas ir vissvarīgākās. Bites izmirst atmežošanas, pesticīdu lietošanas, ziedu trūkuma, augšnes izmaiņu un citu iemeslu dēļ (atkarībā no apgabala). Dažviet to īpatsvars samazinājies pat par 90%, sevišķi Dienvidamerikā, kur bites saindējas un mirst no lauksaimniecības ķīmikālijām. Starptautiska zinātnieku komanda secinājusi, ka bite ir arī vienīgā dzīvā būtne, kas nepārnēsā nekādus patogēnus (ne sēnītes, ne vīrusus, ne baktērijas). Apmēram 70% agrokultūras augu spēj dot ražu, pateicoties tiešai vai netiešai bišu iesaistei. Tās apputeksne augus, no kuriem pārtiek miljoniem dzīvnieku, un bez tām fauna sāktu izzust. Medus ir ne vien ēdiens, bet arī labums veselībai. Pētnieki atsaucas uz Alberta Einšteina teikto, ka bez bitēm cilvēkiem būtu atlikuši četri gadi, ko dzīvot uz Zemes.

JOKI

Večiņa saka ve-cītim:
 – Izskatās, mums ciemos būs bērni.
 – Kā nu ne, šodien taču pensijas diena!

 Jā, laiks kaut ko manā dzīvē mainīt, nodomāju un devos uz banku samainīt eiro pret dolāriem.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 4. OKTOBRIS

Dienas garums – 11 st. 19 min.
 Saule lec 7.32, riet 18.51.

Naktī +5°...+6°

R Z A D
 2-3 m/s

Dienā +7°...+9°

R Z A D
 3-4 m/s

RĪT, 5. OKTOBRIS

Dienas garums – 11 st. 15 min.
 Saule lec 7.34, riet 18.49.

Naktī +1°...+2°

R Z A D
 2-3 m/s

Dienā +6°...+8°

R Z A D
 3-4 m/s

PARĪT, 6. OKTOBRIS

Dienas garums – 11 st. 9 min.
 Saule lec 7.37, riet 18.46.

Naktī -1°...+2°

R Z A D
 2-3 m/s

Dienā +4°...+7°

R Z A D
 1-2 m/s

12. oktobrī 18.00 koncertzālē *Lielais dzintars*

labāko dziesmu koncerts **VIENĀ ELPĀ.**

Piedalās: Aija Andrejeva, Ieva Kerēvica, Agnese Rakovska, Igo, Ingus Pētersons, Afis leviņš, Vidzemes kamerorķestris, Jāņa Strazda instrumentālā grupa.

Bilētes *Biješu paradīzes* kasēs.
TO NEDRĪKST PALAIST GARĀM!

Viens no lielākajiem mežizstrādes un kokapstrādes uzņēmumiem Latvijā

PATA SĀLDUS SNIEDZ MEŽA ĪPAŠNIEKIEM PILNU MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS CIKLU

- SLĒDZ MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS LĪGUMU - BEZ STARPNICĪBAS MAKSĀM UN IETURĒJUMIEM

+ 371 29232782, + 371 63807072, info@patasaldus.lv, www.patasaldus.lv

Liellopu eksporta uzņēmums
SIĀ "Cattle Market" (reģ. nr. 40103968550)

MEKLĒ LOPKOPĒJUS.

Piedāvājam ērtu darba grafiku, konkurētspējīgu atalgojumu (netto 500 – 700 EUR) un sociālās garantijas. Iepriekšēja darba pieredze tiks uzskatīta kā priekšrocība.

Sīkāka informācija pa tālr. 27776060

Lāzermedicīnas **klīnika**

Kuldīgas veselības centrā,
 Ventpils ielā 12,
VĒNU DIENA.

Proktologa un vēnu ārsta pieņemšana trešdien, 9. oktobrī. Pieņems Dr. Mauriņa lāzermedicīnas klīnikas

ĶIRURGS, FLEBOLOGS, PROKTOLOGS dr. INTS BRUŅENIEKS.

Iepriekšēja pieteikšanās uz ārsta maksas konsultāciju pa tālruni 67374747.

Oktobris: **PEDAGOGU** mēnesis!
20% atlaide pedagogiem!

DAMBRETE

Labākie rezultāti Pēterim un Robertam

Dobelē 58. Imanta Rudeņa piemiņas turnīrā Kuldīgas novada sporta skolas audzēknis Roberts Serpāns (2005. g. dzim. un jaunākiem) 64 lauciņu dambretē izcīnījis 3. vietu, bet pieaugušajiem 100 lauciņu dambretē Pēteris Gailāns uzvarējis.

Artim Madaram Rancānam 9. vieta. Savās pirmajās sacensībās bez punktiem nepalika turnīra jaunākā dalībniece – piecgadīgā Ramona Serpāne. Bija ieradušies arī bērni un jaunieši no Lietuvas un Igaunijas.

Pētera Gailāna arhīva foto

Pēteris Gailāns uzvarējis 100 lauciņu dambretē Imanta Rudeņa piemiņas turnīrā Dobelē.

NOVUSS

Iesildās valsts sacīkstēm

Kuldīgas novada atklātajā novusa čempionātā uzvarējusi mūsu novada sportiste Ilze Dziesma.

2. vietā Mudīte Vīgante, 5. – Anita Leja, 16. – Inese Mūrniece. Sacensībās piedalījās 23 Kurzemes novusistes. Tuvākais starts Latvijas individuālajā čempionātā.

Par sporta pasākumiem, rezultātiem informējiet e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv!

Nākamgad Kurzemnieks iznāks divas reizes nedēļā. Abas dienas uz 16 lappusēm.

Piedāvājam divus variantus

- abonēt laikrakstu bez TV programmas
- abonēt laikrakstu ar *Laimīgo Programmu* piektdienās

Kurzemnieks 2020. gadam (eiro)

	1 mēn.	3 mēn.	6 mēn.	12 mēn.
Privātpersonām	6,10	18,30	36,60	67,10
Privātpersonām, abonējot līdz 20. oktobrim				64,00 !!!
Juridiskām personām	8,15	24,45	48,90	97,80

Kurzemnieks ar Laimīgo Programmu 2020. gadam (tikai privātpersonām; eiro)

	1 mēn.	3 mēn.	6 mēn.	12 mēn.
Privātpersonām	6,95	20,85	41,70	76,45
Privātpersonām, abonējot līdz 20. oktobrim				72,00 !!!

Privātpersonām gada abonements jebkuram variantam maksā tikpat, cik tad, ja abonē atsevišķi 11 mēnešiem.

 Visiem abonentiem dāvanā būs Kurzemnieka kalendārs.